

20 ОЖИТОБАЦ

НЕДЕЉНИ ЛИСТ НАРОДНОГ ФРОНТА БЕОГРАДА

БРОЈ 219

ГОДИНА VI

★ БЕОГРАД, 28 ЈАНУАР 1949

★ ИЗЛАЗИ СВАКОГ ПЕТКА

★ РЕКТОРА ДРАГ. ЈОВАНОВИЋА 1/IV, ТЕЛ. 20-443 ★ ЦЕНА БРОЈУ 2 ДИН.

РЕЗОЛУЦИЈА О ОСНОВНИМ НАРЕДНИМ ЗАДАЦИМА КОМУНИСТИЧКЕ ПАРТИЈЕ СРБИЈЕ

На основу Програма и Статута КПЈ, руководећи се одлукама Петог конгреса КПЈ и усвајајући како оцену резултата тако и критику недостатака у

досадашњем раду партиских организација која је дата у извештајима и дискусијама на Другом конгресу КПС, Други конгрес КПС доноси

тету са праксом социјалистичке изградње. Организовати марксистичку изградњу наставног кадра у свим школама и на Универзитету. Пружити већу помоћ васпитању омладине у школама у духу новог југословенског социјалистичког патриотизма.

во одабирати и школовати партистике новинарске кадрове. Одлучно ликвидирати небрижљив однос партиских организација према растурању штампе на селу.

Пред изборе у организацијама Народног фронта Београда

Почетком марта извршиће се избори за органе Народног фронта у основним и рејонским организацијама а затим ће се изабрати и Градски одбор Народног фронта Београда. Одлука Извршног одбора Народног фронта Београда донесена на задњој седници о одржавању избора има велики значај за оживљавање политичког рада, политичко и организационо учвршћење Народног фронта и још јачу мобилизацију грађана у остварењу плана у 1949 год.

Значај избора у организацијама Народног фронта овог пута је још већи јер се они одржавају после историјских одлука Петог конгреса КПЈ и непосредно иза Другог конгреса КПС, Градске партијске конференције као и Савезног пленума Народног фронта Југославије, на темељу којих ће се одредити идејни задаци Народног фронта.

Пети конгрес КПЈ донео је важне одлуке о Народног фронта и оценио је његов рад веома значајним у изградњи социјализма у нашој земљи. У Програму КПЈ о Народног фронту каже се између осталог: „Родивши се у борби против ненародних режима и у оружаног борби против страшних окупатора и домаћих издајника, изграђујући се у борби против издаје буржоваизма и мегалархије, чишћећи се у тој борби од непријатеља и развијајући се у јединствен фронт савез радног народа Народног фронт је постао после ослобођења моћан фактор у борби за социјалистички преображај земље.“

У овој години Народног фронт требаће да још јаче покреће чланство у борби против остатака реакције и подизању политичке свести радних маса. „Основни задатак Народног фронта под руководством КПЈ је да правилно организује и енергично води политичку борбу, борбу за заштиту и обезбеђење интереса наших народа.“ (Б. Нешковић). Фронтске организације у 1949 годима биће ангажоване на испуњењу плана извештаја. Укључујући се у Београду иницијативу око 9 милијарди динара на подизању објеката савезног, републиканског и локалног значаја. Народног фронта Београда је досада исказао да је стална брига о развоју и уређењу нашег града, брига не само фронтских организација већ и сваког савезног и поштеног грађанина Београда. У 1949 год. Народног фронта Београда покрећуће хиљадама људи у акцијама на испуњењу плана извештаја на уређењу и улепшавању града. Народног фронт Београда пружуће помоћ народним властима у њиховом сталном напору за побољшање животних услова радних људи. Пред Народног фронтом стоје задаци да и даље ради на развијању савеза града и села, да помогне организовању културно - просветног рада и спровођењу разних других акција и задатака.

Многобројне задатке којим су стајали у 1948 год. организације Народног фронта Београда су у основи успешно решавале. Спроводећи читав низ крупних задатака, остварујући одлуке Петог конгреса КПЈ Народног фронт у Београду је израстао у снажну организацију чије је чланство у основи усвојило програм наше Партије. Само у 1948 години број чланова Народног фронта повећан је за око 39.000. Провишење редова Народног фронта новим члановима резултат је успешно организованог политичког рада на објашњавању задатака и путева наше социјалистичке изградње, на псу чавању марксизма - лењинизма и мобилизацији чланова Фронта на спровођењу многобројних задатака.

У току прошле године формиране су у свим основним организацијама радне бригаде које су радиле на важним објектима савезног, републиканског и градског значаја и дале велики допринос социјалистичкој изградњи земље, изградњи и уређењу Београда. У 1948 год. чланови Народног фронта Београда дали су око 5 и по милиона радних часова и тиме уштедели својој народној држави преко 75 милиона динара. Радне акције су превазилазиле људе и биле моћан фактор у подизању политичке свести у развијању осећања, јединице и дужности. Значајне резултате Народног фронт Београда је постигао у пружању помоћи народним властима у културно - просветном раду, пружању помоћи у селу и разним другим задацима који су стајали пред нашим фронтским организацијама прошле године.

Успешно остварујући задатке друге године Петогодишњег плана, Народног фронт је постао још чвршћи и јединственији. Моћно политичко и политичко јединство радних људи окупљених у Народног фронту под руководством партијске организације, још моћније за предух да поколебају све оне лаке и клевете бачене радних неколико месеци на нашу државу после резолуције Информбироа. Јединство Народног фронта има велики значај у борби за испуњење Петогодишњег плана и зато се и у изборима треба борити за проширење и идејно учвршћење организација Народног фронта, активизирајући их у социјалистичку изградњу наше земље.

На предизборним конференцијама извршни одбори Фронта положиће рачуна о своме раду у протеклој години. Чланови Народног фронта детаљно ће претресати рад својих организација, анализирати добре и рђаве стране, указати на пропусте и грешке и ставити предлог на рад својих руководних органа. Они ће критиковати слабо залагање појединих чланова одбора који се нису довољно ангажовали у раду.

На овим конференцијама основне организације ће да разраде задатке за 1949 на темељу одлука Пленума Савезног одбора Народног фронта Југославије.

(Наставак на другој страни)

РЕЗОЛУЦИЈА О ОСНОВНИМ НАРЕДНИМ ЗАДАЦИМА КП СРБИЈЕ

Други конгрес КП Србије, у циљу даље организационе изградње и учвршћења наше Партије, поставља следеће основне задатке:

1) И даље учвршћивати и развијати партиску организацију доследно спроводећи Статут КПЈ, који обезбеђује правилан развој унутарпартијског живота и рада партиских организација.

2) Стаљно јачати Партију при мајући у њене редове нове чланове испробане у борби за изградњу социјализма из редова радничке класе, радног селаштва и народне интелигенције. Разбити сваки сектакши однос према пријему индустријских радника у Партију. Смело проширити партиску организацију у већим предузећима, рудничким на железници, у шумарству, грађевинарству и на државним пољопривредним добрима. Борити се против остатака шовинизма у неким партијским организацијама код пријема у Партију нових чланова из редова нацијалних мањина.

3) Доследно спроводити линију Партије, чувати њено јединство и чистоту. Још више заштити будност против сваког скретања и Туђих и непријатељских елемената у Партији. Чистити из Партије сваког фракционаша, карьеристу и малодушника ма под којом маском испуно.

4) Побољшати систем рада и руковођења партијских руководстава. Усавршити систем рада и метод руковођења партијских комитета у тем правду да могу истовремено решаваати задатке у свим областима државног, привредног и друштвеног живота, упорно отклањајући навике кампањског рада и уског практицизма. Осигурати контролу извршења партијских одлука.

5) Пружити основним партијским организацијама још већу помоћ у правилном остваривању линије, одлука и директива Партије, у побољшавању система и методе рада и оклањању недостатака у раду. Оспособљавати основне партијске организације а нарочито на селу да конкретне прилазе решавању проблема на подручју свог рада, развијајући активност и иницијативу читавог партијског чланства. Борити се против практицизма у раду основних партијских организација, за повезивање свакодневних задатака са општом линијом изградње социјализма код нас. Посветити посебну пажњу и пружити помоћ основним партијским организацијама у тешкој индустрији, рударству саобраћају грађевинарству, електропривреди, шумарству, трговини и државним пољопривредним добрима, у свим оним гранама где се решавају одлучујући и најтежи задаци Петогодишњег плана.

6) Још смелије, са више плана и система уздизати нове проверене кадрове на руководећа места. Правремено одабирати и распоређивати кадрове у првом реду за она места где се решавају главни задаци социјалистичке изградње у одређеном периоду, организујући бољу евиденцију кадрова. Подизати идеолошки, стручни и културни ниво кадрова, шире и систематски радити на подизању општег и марксистичко-лењинистичког образовања кадрова. Појачати бригу Партије о животу и условима рада кадрова.

подизање партиског чланства схватити као услов за организационо учвршћење партијских организација, за јачање дисциплине и за осспособљавање партијских организација за извршење свих ових задатака. Пружити свестрану и конкретну помоћ основним партијским организацијама у систематском учењу марксизма-лењинизма у циљу политичког и идеолошког уздизања партиског чланства.

7) И даље развијати критику и самокритику и конкретно је примењивати у партијском раду. Правилном критиком учвршћивати партијску дисциплину и одговорност чланова Партије.

У идеолошком раду Партије Други конгрес КПС поставља следеће задатке:

1) Појачати пропаганду марксизма - лењинизма у Партији и у радним масама и при томе посебно на јачању пажњу изучавању марксистичко - лењинистичког учења у изградњи социјалистичког друштва. Заочити идејну борбу против појава изопачавања или ревизије марксизма - лењинизма, развити и појачати борбу, против идеалиста и мистичкизма опште у културно просветном животу, а нарочито у школама.

2) Проучавати материјал Петог конгреса КПЈ и на тај начин даље наоружавати партијско чланство богатим искуством револуционарне борбе наше Партије које је Пети конгрес марксистички осветлио и објаснио. Изучавање историје наше Партије, историје радничког покрета наше земље и наше Народног - ослободилачке борбе, схватити као један од нужних услова за идеолошко образовање партијског чланства и васпитање маса у духу социјализма.

3) Идеолошко подизање партијског чланства на селу јесте један од најбитнијих и најважнијих задатака идеолошког рада Партије. Програм и форме идеолошког рада на селу прилагодити културном и идеолошком нивоу партијског чланства, осветљавајући му непрекидни пут социјалистичког преображаја на шег села.

4) У културно - уметничком животу развити и заштитити борбу за идејну чистоту како у културно - масовном раду, тако и у уметничком стварању, ослањајући се и на прогресивне традиције националне културе. Помоћи развој књижевности и свих грана уметности у духу социјалистичког реализма, борити се против утицаја декадентних и формалистичких схватања уметности. Борити се против безидејности и аполитичности у културном животу. Још шире развити борбу за ликвидацију неписмености. Још шире развити масовно - културни живот трудбеника и просветно - културна друштва и установе на селу. Посветити пажњу подизању младих културно - уметничких кадрова.

5) Свестрано помоћи културни развој националних мањина, развијајући све облике културно - уметничког рада.

6) Развијати научни живот, учвршћивати постојеће научне установе, оснивати нове, свестрано помоћи организовање научно - истраживачког рада, повезујући га што више са проблематиком социјалистичке изградње наше земље. Окупити и активизирати научне раднике, систематски и смелије одабирати и подизати научни подмладак.

7) Водити упорну борбу за идејност у настави у свим школама и на Универзитету, против идеализма и мистичизма, нарочито у друштвеним наукама. Повезати наставу на Универзитету са праксом социјалистичке изградње.

8) Обухватити радне масе сталним агитационо - политичким радом, искоренити појаве занемаривања политичког рада у масама, тумачећи свакодневно конкретне унутрашње и међународне проблеме. Агитационо - политички рад повезати са конкретним задацима наше социјалистичке изградње. Агитационо - политички рад у масама треба да поставе стални задаток сваког комунисте.

9) Повисити идејно - политички ниво наше штампе. Брижљиво

10) Брижљиво одабирати и подизати партијске агитационо-пропагандне кадрове и систематски их наоружавати науком марксизма - лењинизма. Боље организирати и учврстити агитационо - пропагандни партијски апарат, упорно се борити за сталност кадрова у њему.

Други конгрес поставља пред КПС следеће основне задатке у борби за још шире активизирање маса, у изградњи социјализма, и за даље јачање и учвршћење масовних организација.

Народни фронт

1) Радити упорно на даљем јачању савеза радничке класе, радног селаштва и народне интелигенције, учвршћујући Народног фронт као организациону форму тог савеза. Непрестано имати морално - политичко јединство радних маса у Народног фронту на бази борбе против остатака капитализма, даљом изградњу социјализма. Раскривавати реакционере непријатељске елементе који су се увукли у фронтске организације и борити се активно политички против колебљивости.

2) Радити упорно на даљем јачању и организационом учвршћењу основних фронтских организација. Пружити систематску помоћ основним фронтским организацијама како би се оне осспособиле да развијају свестрану активност. Појачати учешће и активност синдикално организационог радника у основним фронтским организацијама.

3) Појачати и развити жив политички рад у организацијама Народног фронта. Објашњавати радним масама задатке и путеве социјалистичке изградње и конкретне мере наше народне власти. Раскривавати намере империјалиста и њихову ратнохушкачку пропаганду. Васпитаваати радне масе у духу савлађивања свих тешкоћа на путу наше социјалистичке изградње. Развити шире и побољшати на бази добровољности организацију рада на марксистичко-лењинистичком васпитању радних маса, на проучавању историје наше Народног - ослободилачке борбе и изградње социјализма у нашој земљи.

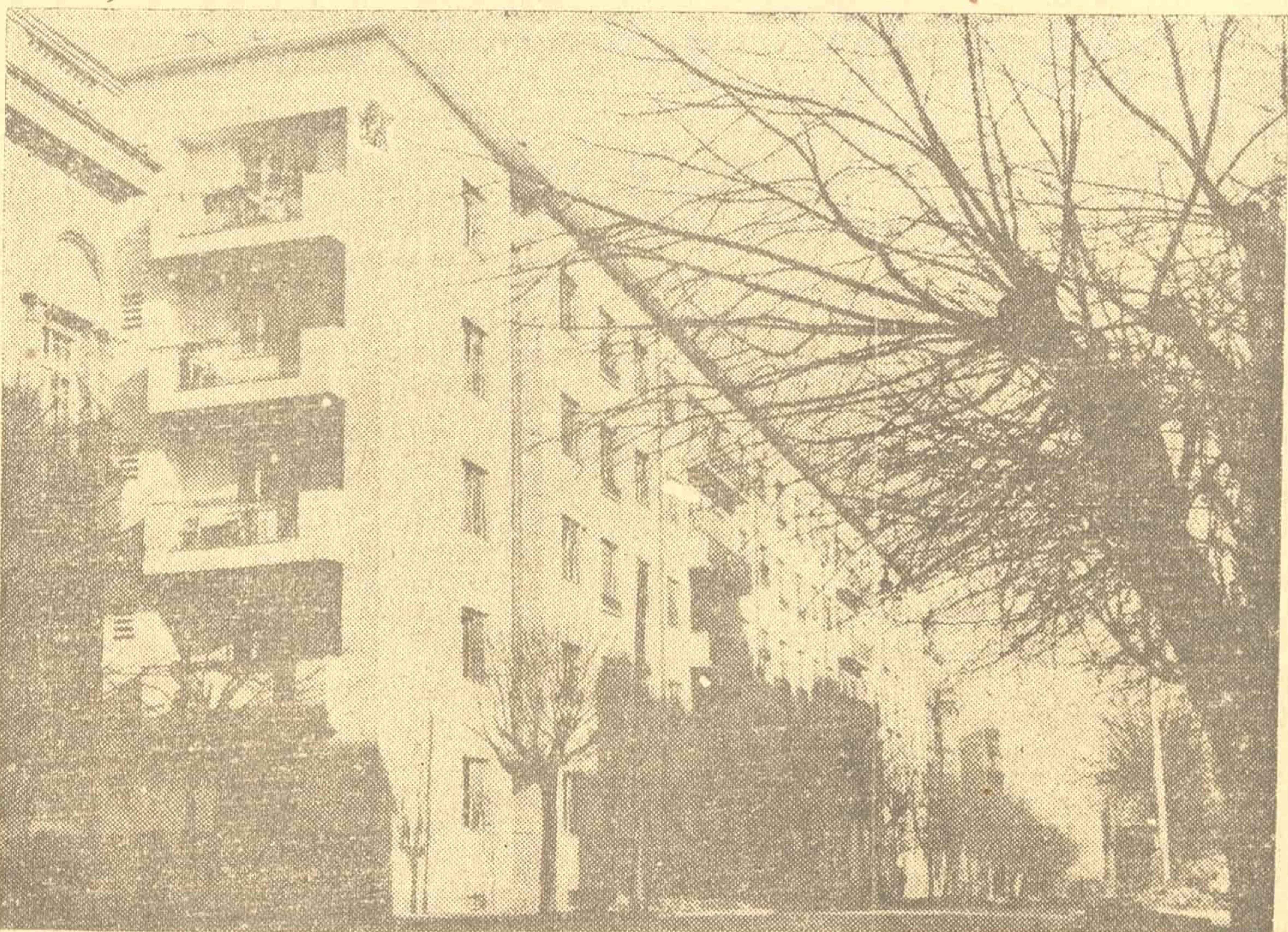
4) Водити и даље свакодневну борбу за још шире активизацију у изградњи социјализма, за извршење задатака нашег првог Петогодишњег плана развијајући добровољне акције и организујући фронтске радне бригаде. Појачати активност маса у Народног фронту на унапређивању пољопривреде и развијању и јачању залугарства.

5) Кроз организације Народног фронта још шире развити учешће маса у раду органа народне власти, развијати контролу власти над радом народне власти и привредног апарата, борити се против непријатељских и саботерских елемената у народној власти. Организовати и активизирати групе народних инспектора за испуњавање задатака народних инспекција.

Синдикати

(Наставак на другој страни)

Рукама наших трудбеника...

Помогајући грађевинским радницима, чланови Фронта Београда, дали су за зидање ове зграде 42.566 добровољних радних часова.

(Наставак са прве стране)

стички однос према народној имовини, борба се против штећности, саботера и расипника. Борба се и даље за радне норме на свим радним местима и увођење бригадног система рада. Борба се против флукуације радне снаге.

2) Водити и даље упорну свакодневну борбу за испуњење планова у привреди, борба се против недостатака који ометају и коче производни процес.

3) Водити свакодневну борбу за правilan систем плата и правilan награђивање, за снабдевање радника, изградњу станова, радничких одморашта, за здравствено - техничку заштиту, за остваривање свих права радника, против слабог поштовања се бирократским методима, изолацијом и закидају њихова права.

Народна омладина

1) Партијске организације треба да пруже већу помоћ организационом учвршћењу омладинских организација, воспитивању омладине у духу марксизма ленинизма, проширивању организације Народне омладине нарочито из редова женске омладине. Посветити нарочиту пажњу раду међу омладином националних мањина. Пружати систематску помоћ Омладинским руководством у раду на мобилизацији читаве омладине, у изградњи социјализма. Основне партијске организације морају више пажње посветити раду омладинских организација.

2) Појачати рад на идеолошко - политичком подизању и васпитању школске омладине. Појачати рад омладинских организација у стручним школама. Пружати већу помоћ раду омладинских организација у школама и на Универзитету у вези са побољшањем успеха у учењу.

3) Подићи квалитет и идејност културно - уметничког живота омладине. Пружати већу помоћ развоју младих културних и уметничких кадрова.

4) Бринути се о условима живота омладине и њеном физичком и предвојничком васпитању.

5) Организације Народне омладине треба још шире да

4) Васпитавати радничку класу у духу марксизма и ленинизма и организовати шире и разноврсније културно - просветни живот међу радницима. Партијски комитети дужни су да пруже већу помоћ синдикалним организацијама у организовању систематског уздицања политичког, стручног и културног нивоа радника.

5) Одлучно ликвидирати са појавама бирократизма у раду синдикалних организација. Организовати самозащитну масу преко производних светозара и радних конференција.

6) Развити рад синдикалних организација на градилиштима где долази нова радна снага, развити живи културно - просветни рад међу сезонским радницима. Прихватити и бринути се за нову радну снагу која долази са села, обезбеђујући јој боље услове рада и организујући свестрани политички и просветно - културни живот.

развију социјалистичко такмичење у привреди и да појачају активност сеоске омладине у земљорадничким задругама. Радити на ширем укључивању омладине у производњу.

Антифашистички фронт жена

1) Пружити помоћ организацијама АФЖ-а у проналажењу оних разноврсних облика рада који ће омогућити још шире активирање жена у изградњи социјализма, нарочито на селу и међу националним мањинама.

2) Још више укључивати жене у производњу. Посветити већу бригу стручном способњавању жена у привреди. Обезбедити несметан рад жени - мајци која ради у производњи организацијом децејих јасла, обданишта и других установа за заштиту мајке и детета.

3) Подизати политички, идеолошки и културни ниво радних жена, борити се за ликвидацију неписмености међу женама, против сујеверја и предрасуда.

4) Ликвидирати појаве у неким партијским комитетима и организацијама, запостављања рада међу женама и пружити већу помоћ организацијама АФЖ-а.

Савез бораца

1) Организационо учврстити организације Савеза бораца и оспособити њихове органе: Земљалски одбор, среске, градске и рејонске одборе за правilan рад и руковођење организацијама.

2) Појачати рад на пријему и омасовљавању организација Савеза бораца и нарочито у установним крајевима, руководећи се правилним савеза и отклањајући појаве ускуости.

3) Развити активност организација Савеза бораца на чувању, јачању и развијању тековина Народно - ослободилачке борбе, на развијању новог југословенског социјалистичког патриотизма и љубави народа и омладине према својој социјалистичкој домовини. Појачати рад на прикупљању докумената и материјала из Народно - ослободилачке борбе и обележавању значајних места НО борбе.

4) Појачати активност читавог чланства на политичким, привредним, културним и осталим задацима наше социјалистичке изградње, васпитавајући чланове Савеза бораца да се свуда налазе у првим редовима борбе. Појачати помоћ Савеза бораца у спровођењу предвојничке обуке омладинца.

IV

У циљу даљег учвршћења и изградње народне власти Други конгрес КПС поставља следеће основне задатке:

1) Борити се да у народне одборе буду бирани најбољи и најоданији борци за изградњу социјализма, најбољи представници радног народа, како чланови Партије тако и чланови Народног фронта свесни интереса радничке класе, радног селаштва и осталих трудбеника.

2) Неговати и даље развијати демократски карактер народних одбора, развијати иницијативу и контролу маса и у том циљу редовно одржавати зборове бораца као најпогоднију форму сарадње и учешћа радних маса у раду своје власти. Учвршћивати и проширивати комисије и активе народних одбора.

3) Нарочиту пажњу посветити организационој изградњи апарата народних одбора, систематски подизати и изграђивати кадрове у њему. Подићи квалитет, побољшати методе рада и радну дисциплину у апарату народних одбора. Пружати сталну и свестрану помоћ месним народним одборима у раду, оспособљавајући их за самостално руковођење и извршавање свих постављених задатака.

V

Други конгрес КПС поставља пред КПС, масовне организације, државни апарат и радне масе Народне Републике Србије следеће основне задатке за даље проширење и учвршћење социјалистичке привреде у Народној Републици Србији:

1) Водити упорну борбу за остварење Петогодишњег плана као основне карике у изградњи социјализма у нашој земљи. На основу стваралачке иницијативе и полета радних маса развијати и организовати још шире социјалистичко такмичење трудбеника. У борби за извршење Петогодишњег плана и изградњу социјализма комунисти су дужни да буду пример радног хероизма и радне дисциплине, пожртвовању и преданој савлађивању свих тешкоћа.

2) Проширити и организационо учврстити социјалистички сек

тор, нарочито у пољопривреди и трговини. Прећи на свестрану и подробну организацију привредних предузећа, установа и државног привредног апарата. Увођити најрационалије методе рада. Разрадити и усавршити планирање, евиденцију и статистику. Организовати органе за планирање одозго до доле.

3) Борити се за повећање производње, искористивајући свестрано постојеће капацитете а нарочито организацију и искористивање домаћих сировинских база. Проширити социјалистичку акумулацију борбом за снижење пуне цене коштања.

Посветити нарочиту пажњу производњи робе широке потрошње у републиканским привредним предузећима, асортиману и квалитету робе. Подићи продуктивност рада у грађевинарству и шумарству.

4) Организовати и спроводити ефикасну мобилизацију радне снаге, учврстити сталност на послу, подизати радну дисциплину. Вршити распоред радне снаге у правцу што боље и брже обезбеђења радном снагом у првом реду тешке индустрије, рударства, саобраћаја, електропривреде, грађевинарства и шумарства. Планирати подизати стручну квалификацију радника и правремено припремати раднички подмладак.

5) Појачати бригу за радне жене, борити се за подизање њиховог животног стандарда, побољшањем и бољом организацијом снабдевања, организовањем експлоатације и друштвене изградње. Посејати станбене изградњу у градовима и индустријским центрима.

6) Проширити и учврстити организацију социјалистичке трговине. Осигурати правремену и правилну дистрибуцију борби се против бирократизма у трговачком апарату и очистити га од туђих и шпекулантских елемената.

Нарочиту пажњу посветити снабдевању градова и индустријских центара. Добро организовати службе радничког снабдевања. Проширити трговачку мрежу, повећати и уздигнути трговачки кадар за социјалистички трговачки сектор - државни и задружни. Дати добре кадрове трговини и борити се против потцењивања значаја трговине у нашем социјалистичком систему. Борити се за бољи асортиман робе и културније трговине.

7) Борити се за већи принос у пољопривреди популаризацијом и увођењем агротехничких мера. Развити свестрану активност земљорадничких задруга у правцу унапређења пољопривреде. Посејати државна пољопривредна добра. Бољом организацијом и методама рада обезбедити већи принос.

8) Учвршћивати и проширивати социјалистичке позиције на селу. У том циљу развијати и организационо и материјално јачати земљорадничко задругарство, обезбеђујући му алате и кредит. Развијати организационе форме унутрашњег живота у задругама, задружне скупове, колективно решавање задатака. Брже и боље одлабирати задружни кадар и подизати га политички и стручно.

Наставити даље оснивање и организовање селачких радних задруга на основу принципа доброволности. Популаризирати и тумачити предности колективне пољопривредне производње. Пружити свестрану помоћ селачким радним задругама како би оне постале узорна пољопривредна добра, подигле животни стандард радног селаштва и послужиле као пример целокупном радном селаштву о предности социјалистичког система.

9) Наставити даље ограничавање и потискивање капиталистичких елемената на селу и ликвидирати капиталистичке остатке у граду.

Како ће изгледати Београд крајем 1949 године

Једна светла перспектива напретка

Плодоносна је била 1948 година. Протекала у труду и одрицању, а завршена радним победама, она је оставила за собом много крупних и значајних творевина. Уједно она је каш велики успех и сигуран путоказ за даље. Сталан успон показује развојна линија изградње и реконструкције нашег главног града, а перспектива криуваће за 1949 годину открива још околности тенденцију. Све то, — на основу замашних инвестиција, као и на основу растућег радног расположења чланова наше градске заједнице — јасно указује на бољитак у нашој средини сваки дан постаје све пунији.

Наш град ће, зато, крајем 1949 године бити обележен главним жљеговима будућих великих промена.

Какав ће бити радни слан грађана у току године што је у току могуће ће наслутиати по досадашњим борбеним залагањима, а једновремено и по организационим припремама, које се већ дуже времена врше. А како ће Београд изгледати на крају 1949 године можемо данас да предвидимо у главним цртама. Нека нам та перспектива буде још један потстицај више да несобично уложимо вољу и напоре, одазивајући се потребама и помажући народне власти.

Широко раскрчена, раширена и ослобођена савска обала покриваће се, делимично, већ новим зеленилом које треба да веже ивица града са траком реке, што, опет, спаја стари Београд са Новим, чија контура стално расте, пуњени се високим импозантним грађевинама. Два места биће у пуној изградњи, а једновремено ће се вршити реставрација старог града и археолошка испитивања у пределу целе тврђаве и њених бедема. На Ади Циганлији, велико хладно купатило биће већ изграђено, док ће топло купатило у Дунавској улици, преуређено из основа, моћи да прими далеко већи број купаца.

Сва, и најдаља предграђа, захваљујући делом и раду својих грађана, добиће низ уредних улица, оцедних равних коловоза и тротоара. Сваки ће рејон имати пространу салу за приредбе, а на безброј места у граду биће подигнути освежавајући млади насади паркова. Нарочито око Таш-Мајдана, Ветеринарског факултета и на десетинама других места. Периферија ће имати и своје уредне трговачке продавнице, јер ће до тада бити отворено 350 нових, а 52 нова ресторана решења го-руће питање исхране наших грађана.

Инвестициони план Београда пред основним организацијама Народног фронта

Па би се Београд што брже преобратио од заосталог, анархичног зиданог и неуређеног града у уређен модеран социјалистички град, да би се великом броју његовог становништва пружили основни услови за живот и рад у овој години, трећој години Плана, предвиђени су огромни инвестициони радови, чија укупна вредност износи преко девет милијарди динара.

Колико се значаја припадаје што правилим, што лепшом и бржем изразању Београда из заосталог у модеран град, види се и по томе што је напред Инвестиционог плана Београда дат свим основним организацијама и фронтоским групама на дискусију, да би чланство Народног фронта Београда могло својим сугестијама и предлозима да по

Пред изборе у организацијама Народног фронта Београда

(Наставак са прве стране)

2) славије. П конгреса КПС и Градске партијске конференције. Чланови Народног фронта учествоваће у доношењу планова рада, стављају своје примедбе, давати сугестије и учинити да план ради што боље обухвати најважније задатке. Овако заједничко претресање и утврђивање плана рада као и узимање појединачних обавеза најбољи су гаранција да ће планови рада заиста са успехом бити остварени.

Изборима за органе Народног фронта побољшаће се квалитет личног састава одбора фронтоских организација. Одбори Фронта су организовати успешно спровођење низа крупних и одговорних задатака. У раду на испуњењу плана они су увели више система у рад, плански су прилазили задацима и користили секције при извршним одборима. Међутим у одборима је било и таквих неактивних чланова који су своје учешће и рад у одбору схватили као неку формалну претставничку улогу. На месно њих народ ће у одборе изабрати најактивније чланове Фронта, пожртвоване борце за испуњење плана. У извршне одборе ући ће најбољи радници, ударници и новатори, чланови Народног фронта који су се истакли на разним гранама де-

латности Народног фронта, најбољи омладинци, активистичке АФЖ-а. Овакав састав извршних одбора допринеће њиховом јачању и оспособљавању за успешно спровођење програма Народног фронта за награду социјализма.

Да би за органе Народног фронта послужили истовремено и као средство за организационо и политичко учвршћење Народног фронта и за широк мобилизацију грађана на испуњењу плана, треба развити жив агитационо политички рад у масама за активно учешће свих чланова Народног фронта — радника, намештеника, жена и омладине и свих радних грађана — на свим предизборним састанцима и конференцијама у основним организацијама.

Организација Народног фронта у Београду има светлу традицију и богатих искустава у свом раду. На темељу тих искустава и резултата постигнутих до сада, организација Народног фронта Београда и у овој години ће одговорити свим задацима које постављају Партија и други Тито. Учествовајући на изборима за органе Народног фронта Београда ће још једном показати високу политичку свест, оданост својој социјалистичкој домовини и чврсту одлучност да под руководством партијске организације изграде своју срећу будиност.

Кракови трамвајских и трелејбуских пруга, а исто тако и линије аутобуса, знатно ће се продужити, што ће омогућити трудбеницима да за кратко време стигну у центар и из њега „Тринаестица“ ће ићи до „Пролетера“, „тротика“ дубоко према равничком манастиру, „деветка“ до Расин-Бујарије, а „десетка“ високо иза Војводеца до брине тропарице. Нови Београд и даље Зему, биће везани за центар четрим саобраћајем трелејбуса. Биће то један заостај жив и добро смислен градски саобраћај. Број места на возилима повећаће се за 14.000, а ово повећање премама укупну цифру седница у 1948 години. То ће се постићи стављањем у промет сто двадесет пет нових аутобуса, тридесет трелејбуса и око седамдесет трамвајских кола.

Данас још врло тешко, станбено питање, добиће своју значајну одушку: биће довршено 6.500 станова, а 2.500 новосаграђених канцеларија ослободиће дотад запремане станове.

Не само перифериски и рејонски центри, већ и центар самога града имаће нов вид, преуређење ће бити главне саобраћајнице: улица Маршала Тита, Булевар Црпене армије, Кнез Михаилова улица и друге. У њима ће, поред осталог, као и на другим разним крајевима града, бити 30 нових телефонских говорница, 150 рекламних стубова, 17 јавних клозета, путоказа итд. Град ће бити чистији, осветљенији, поред продавница неће стајати брда амбалаже, јер ће постојати велики магацини за те потребе.

Четири нова дома занатских ученика примиће око 1.300 нових будућих занатских стручњака на пуно оксербу, а Студентски град напредоваће великом. Биће отворене школе у Професорској колонији, Зему, Крњачи, биће дограђена обданишта. Биће учињено још много си тих у први мах безначајних, али укупно замашних послова, који ће учинити да читав градски живот постане културнији, једноставнији, лакши и бољи.

Тако: погледали смо једанаест месеци унапред. Погледали смо у време, кад ће у многим предузећима рад већ да се одвија по плану четврте планске године. Наш град, међутим, по оном што је предвиђено, имаће после једанаест месеци удружених напора снажан и нови животни пулс и приближаваће се све у њему опом светлом циљу, који ми називамо, у свој свакодневном говору, срећнији живот, — а који у суштини значи социјализам израђен нашим удруженим искреним напорима.

на дискусију, а онда један члан Народног фронта устаје и каже: отприлике, ово: „Другови, ја мислим, да су наше народне власти све довољно обухватиле и предвиделе и ми немамо шта да додајемо.“ Остали чланови Народног фронта, којима није до вољно политички објашњење значај ових дискусија, одобравају овом члану.

Поред таквих грешака, дешава се да у дискусији не падне ни један предлог за неки рад у основној организацији, иако чланови групе треба да предлажу и те радове који ће се касније радити добровољном снагом уз материјалну помоћ рејонског одбора. Но, поред свих тих грешака, велики број дискусија по фронтоским групама био је плодан и пуан добрих предлога. Тако је, на пример, у дискусији чланова Четврте фронтоске групе Девете основне организације Четвртог рејона, из Мугањеве улице, дано дванаест добрих предлога.

Из дискусије у неколико група видело се да су у неким фронтоским групама политички рад и политичко објашњавање значај Инвестиционог плана потпуно занемарени. Где се политички објашњавање било, корисних и значајних предлога. Зато би требало непрестано политички објашњавати значај инвестиционих радова, значај овог Инвестиционог плана, и значај потребе широке сарадње чланова Народног фронта у изградњи овога плана, јер ће се целим тако успешно извршити мобилизација добровољне снаге на извршење свих радова, чије ће успешно остварење омогућити да Београд постане достојан имена главног града ФНРЈ.

Смотра наших успеха у послератној производњи

У част Другог конгреса КП Србије у згради Природно-математичког факултета у Београду, отворена је 18. окт. изложба привредног развика НР Србије.

Ова изложба веома брижљиво, укусно и свестрано опремљена, преко разних графика на, дијаграма, макета, цртежа и фотографја снажно и успешно приказује брзи послератни развој и опроман напредак свештне привредног, културног и политичког живота у НР Србији.

З а детаљно разгледање изложбе привредног развика НР Србије потребно је не само неколико часова. А колико би тек требало живинских стубаца да се то све детаљно опише. Иначе, укратко изнеси своје утиске о изложби, човек не зна одекле пре да почне. Третирано би ићи редом. Почети прво, од фотографја ударника, новатора и рационализатора — наших најбољих бораца за социјализам, или од велике, као зид, композиције која приказује развика пољопривредних — машинских станица; од сликовитих графика које приказују успон и модернизацију нашег сточарства, воћарства, виноградарства, па преко великих илустрованих дијаграма пораста наше производње угља — завршити са одељењем занатства у коме су изложени разни, солидни израђени предмети.

Третирано би описати изложбене фотографје и преко њих указати на пилитичку обнову наших запустелих и порушених фабрика и универзитета; на развој и нарастање селских радних задруга, задругасти се на макети, која приказује регулацију Посавског Канала или, застати пред вагонима угља, на којима се читају бројке пребачених процена јамских и опшних учинака наших рудара.

Све би то требало обухватити у неколико реди, али је то веома тешко. Исувише су велики успеси наших ударника, новатора и рационализатора. Опромне су бројке које говоре о великом радном замаку покренутом за Петомесечју. У густим редовима цифара збијени су напори радних људи Србије. Иза цифара стоје људи. Испред, и око њих, буја живот. А оне су само одраз тога живота, докуменат о резултатима велике битке. И истине о једној победи...

Механизација и модернизација наше пољопривреде притиже се тек по ослобођењу. Изложба богато илустрије успехе на томе пољу. Стручно удизању пољопривредних кадрова народна власт је посветила много пажње. Број од 15 пољопривредних школа, колико је Србија имала у 1939. години, повећала се до данас на 35, у којима се спрема за пољопривредне стручњаке 3.350 омладинца.

Развој селских радних задруга, које постепено постају најмасовнија форма заједничке пољопривредне производње, успешно је приказан на изложби. Број селских радних задруга из 1946. године данас се удвојстручио и износи 555 са укупно 38.055 домаћинстава.

Изградња објеката у капиталистичкој изградњи приказана је низом фотографја, скица и макета. Почев од макете Посавског Канала и велике мапе Војводине са каналом Дунав — Тиса — Дунав, па преко скица са изградњом задругајних домова, школа, железничких пруга, мостова, путева, поштованка и осталог — приказан је оптоман радни полет народне омладине и чланова Народне фронте Србије, на пољу грађевинске делатности.

Народна власт поклопима је велику пажњу културном подизању становништва града и села. Борба против неписмености завела је водеће место. Макета велике књиге из које издишују своје казје да је од 1945. године до данас отписано око 600.000 књига у Србији. Упоредо се подизањем нових основних школа, гимназија, учитељских и средњошколских школа, радничко је постало и број ученика. Док је у 1939. години у гимназијама Србије било 72.491 ученик, данас тај број износи 174.337. Карактеристично је да про рата у опште није било школа за основно образовање радника, док их данас има 43 са око 3.500 ученика — радника.

Приказан је и пораст разних уметничких школа од којих многе пре рата нису ни постојале. Граднички развој универзитета и пораста броја студената на њему, заузима посебно место на изложби. Број од 9.016 студената пре рата, данас је учествовао. Истовремено број жена на универзитету повећао се за око 600 од сто у односу на 1939. годину.

Између ових дијаграма, графика и цртежа нашла је своје

право место велика парол: „Нова Југославија хоће да има умну младу генерацију свестрано васпитану и школовану“ (Тито). Мало даље, опромна фотомонтажа приказује детаље из једне наше филмске лабораторије, а одмах поред ње један графички приказује пораст биоскопа у НР Србији, а истовремено и слабљење приватног сектора на томе пољу. 1945. године постојало је 79 државних, а 114 биоскопа приватних власника. Данас, не само да више нема приватних биоскопа, већ се укупан број државних биоскопа повећао на 399.

Држава се стара за одржање здравља народа организацијом и контролом здравствене службе болница, апотека, санаторија, леčiliшта и других здравствених установа. О томе најбоље сведоче ови подаци са изложбе: док је 1939. године било свега 63 поликлинике, амбуланти и здравствених станица, данас их има 724; број болесничких кревета од 1,9 на 1.000 становника повећао се на 2,8; број антитуберкулозних диспанзера од 4 на 56, а број зубних амбуланта од 2 на 126. Велики број обављених превентивних прегледа ученика у привреди, пораст дејних домова, амбуланта, опораваљница и саветодаваљница за децу и труднице, још више илустрије брину народне власти на здравственом пољу.

Симболична скулптура при улазу на Изложбу привредног развика НР Србије

Велике фотографје ударника, новоподигнутих радничких станица и насеља за колонисте; дијаграма пораста радне снаге у предузећима и фабрикама, графички уштеде, услед редовног пребацивања радних норми у свим гранама привреде — улотпуњују ову заиста успешну изложбу привредног развика Народне Републике Србије.

Све ово пружа могућност сваком посетителу да види шта је све ради народ Србије под руководством своје Комунистичке партије, постигао у овом, релативно кратком послератном периоду.

Унутрашњост или пак долазе из унутрашњости. Међутим, још веће промене биле када би грађани приликом промене места становања тражили сав народни одбор где се на стањују. Ако направимо најбољег нију пробу по нашим бирачким списковима и извршимо проверу на терену констатоваћемо да има пуно грађана који стањују у Првом рејону а налазе се у бирачком списку Четвртог, Петог или Шестог рејона, или пак стањује у Четвртм, Петом ил. рејону, а налази се у бирачком списку Градског народног одбора Крагујевца, Сенте или којег другог.

Главну кривину за досадашње недостатке бирачких спискова односе у првом реду грађани, а

затим фронтовске и омладинске организације. Исправљање бирачких спискова није само стар народних одбора, већ и самих грађана, који су дужни да све настале промене у вези са бирачким списковима на време пријављују народним одборима.

Исправни бирачких спискова рејони су овом пута послени доста пажње. Бирачки спискови свих изборних јединица прегледају се и преко основних фронтовских организација, преко кућних повереника и станара брше се провере која су се лица отселела са територије изборне јединице или пак рејона, где су се отселели, као и која су се нова лица доселила. Досељеним грађанима се указује на њихову дужност да се испишу из рани

јих бирачких спискова и упишу у нове. Исто тако упишују се у бирачке спискове лица која су у току године навршила 18 година, и проверава се да ли има лица која уопште нису уписана у бирачке спискове. Једном речју, предузете су све мере да сва ко лице на територији Београда, које има бирачко право, буде уписано у бирачки списак.

Процедура код народних одбора приликом исписа из једног и уписа у други бирачки списак није нимало компликована, а од велике је важности и за грађане и за народне одборе.

Према томе, да би се исправке бирачких спискова извршиле успешно и на време, потребно је да се пријаве надлежном народном одбору рејона ради уписа, односно исправке бирачких спискова следећа лица:

Лица која су се у току године доселила из унутрашњости и стално настанила на подручју рејонског народног одбора са потврдом народног одбора ранијег места боравишта да су исписани из бирачког списка одошлог рејонског одбора. Уколико неко лице није било уписано у бирачки списак ранијег места боравишта, донеће потврду народног одбора да није изгубио бирачко право.

Лица која су се доселила са подручја једног рејонског народног одбора на подручје другог рејонског народног одбора, при бавише потврду ранијег рејонског народног одбора и пријавили се за упис у бирачки списак рејона у коме сада стањује.

Лица која навршавају 18 година старости закључно до исправке бирачких спискова, тј. до 31. јануара ове године, уписују се у бирачке спискове по правичној службеној дужности, а само изузетно народни одбор може тражити од таквих лица да поднесу веродостојне доказе о годинама старости.

Студенти, сезонски радници и друга запослена лица која имају пребивалиште у другом месту, морају бити унета у бирачки списак по њиховом захтеву, ако поднесу потврду да су исписани из бирачког списка места свота пребивалишта.

Одвести грађана о важности и значају бирачких спискова, од залагања фронтовских и омладинских организација, као и од тога колико сами народни одбори рејона буду посветили пажње бирачким списковима, зависи какви ће бити бирачки спискови, и да ли ће они у потпуности одговорити својој намени.

Исправљање бирачких спискова у Београду

Рејонски народни одбори у Београду и Народни одбор Београда врше сваке године у месецу јануару исправљање бирачких спискова, како би све промене које настану код грађана (било да су поједини грађани умрли, отселени се у друго место, променили рејон становања и др.), биле кроз бирачке спискове преведене и како би бирачки спискови заиста били одраз правог стања и броја свих становника Београда који имају бирачко право, тј. право да бирају и да буду бирани у претставничке органе државне власти.

Као што бирачко право има у нашем демократском систему организације државне власти из ванредни значај, тако исто и бирачки спискови имају особиту важност. Правилност избора свих наших претставничких органа државне власти (ступање у државну службу, ступање у Ј.А., дозвола за ношење оружја итл.), условљена је бирачким правом, а оно се са сигурношћу може утврдити само из уредних бирачких спискова. А да би бирачки спискови били уредни, морају се исправљати сваке године. На рочишта пак пажња мора се посветити исправљању у годинама када претстоје поједини избори за наше претставничке органе.

Први пут су у Београду успостављени бирачки спискови 1945. године, у време кад су многи грађани били у војсци или се ипсу вратили из заробљеништва, интернације ил. Почетком 1947. године за изборе за народне одборе у Београду априла месеца успостављени су нови бирачки спискови на основу спискова из 1945. године и свих насталих промена у току две године, пошто се у међувремену многа лица променила своје боравиште, стекла бирачко право, пунолетство итл. Поред бирачких спискова, успостављена је и картотека за бирачке спискове, уместо азбучних регистара којима се служе месни народни одбори.

Међутим, иако је овим новим списковима посвећена велика пажња од стране народних одбора, иако су фронтовске организације пружиле народним властима пуно помоћи да спискови буду потпуни, ипак се приликом избора за народне одборе и касније показало да бирачки спискови нису потпуни и да у већини мањој мери не одговарају стварном стању, у том смислу што у њима нису регистроване све промене настале од момента састављања спискова и даље.

Промене у бирачким списковима рејона Београда су врло често, било да се грађани селе из једног рејона у други, било да

Корисна установа за децу којом се родитељи слабо користе

З адатак је децих вртића да обезбеде правичну исхрану, негу и васпитање деце у узрасту од 3 до 7 година и да једновремено ослободе жену — мајку за рад у производњи, у државној и културно-политичком животу земље. С обзиром на ове задатке децих вртића, који су у тесној вези са испуњењем Плана, требало би да се места у њима испуне већ у самом почетку школске године и то до последњег места.

Међутим, у нашим децим вртићима капацитет не само да није испуњен на почетку школске године, већ и данас, на завршетку првог полугођа, без мало у свим периферским вртићима града има по 10, 20, 30 па и више празних децих места.

Ове чињенице јасно говоре да многе мајке још ништа не знају о децим вртићима и о њиховим задацима. Зато је дужност, прво управнице децих вртића, затим масовних организација са АФЖ на челу, а исто тако и синдикалних организација при предузећима, да удруженим снагама поведу широку пропаганду међу мајкама-радницама, да им објасне и да их увере да деци вртићи постоје баш њих ради и њихове деце ради; да им укажу на хигијену која тамо влада; на уређај просторија децих вртића, у којима њихова деца могу мирно да проведу време

док су оне на раду. Осим тога, треба рећи мајкама-радницама да деца тамо добијају три obroка првокласне хране, да постоје нарочита радна средства у раду са малом децом: разноврсне игре и занимања, цртање, моделовање и разни ручни радови. Треба објаснити да ће њихову децу васпитатице научити да лепо певају, рецитују и причају; да ће их свакодневно изводити на ваздух, у шетњу или природу.

Посебно је од важности указати родитељима на ново решење о уплатама за децу, са високим стопом плаћања (до 500 динара прихода по члану породице 15%, од 500 до 1.000 динара — 20%, од 1.000 до 1.500 — 30%, а преко 1.500 прихода по члану породице 40%). Ова ниска стопа плаћања има задатак да омогући приступ у деци вртиће што већем броју деце оних родитеља, чији је животни стандард најнижи, а исто тако и оних који имају много деце.

Све ове чињенице треба да потстану да капацитет у нашим периферским децим вртићима буде испуњен до последњег места. Тек тада ће деци вртићи потпуно одговорити својим задатку у васпитању нашег подмлатка, а на тај начин ће се ослободити велики број женских радних руку, преко потребних изградњи социјализма у нашој земљи.

Рад. МИХАИЛОВИЋ

у локалној привреди

У вођење реалних техничких норми у предузећима локалне привреде на свим радним местима где за то постоје услови је тежак и сложен проблем, кад се узме у обзир велика разноликост локалних предузећа. Док један део локалних предузећа има бољи и савршенији технички уређај и сепске производне, други део има веома примитиван уређај, а нека раде само по наруџбини и услужног су карактера.

Досадашње норме у локалним предузећима у многим случајевима нису биле реалне, често су постављане на основу искустава, понегде и отпорице, а на многим радним местима нису уведене, иако су за то постојали сви услови. Уопште, питању постављања норми по локалним предузећима нису ни управе предузећа а ни њихове дирекције посвећивале потребну пажњу. Истина, то је делом последица објективних тешкоћа, јер управе предузећа и њихове дирекције нису имале стручне нормице, а с друге стране, нису настојале да се путем курсева оспособе такав кадар. Било је и појаве опортунистичког става према увођењу радних норми.

Последица оваквог стања била је у 1948. години лоша организација посла по неким предузећима, слаб пораст продуктивности рада, нерационално коришћење материјала и томе слично. Услед непостојања норми или слабе евиденције о радном учинку није се могло у многим локалним предузећима организовати социјалистичко такмичење, а ако се и организовало, било је декларативно и шаблонско.

Неједнако награђивање радника по предузећима исте гране, које је дошло као последица нереално постављених норми, произузроковало је у неким предузећима флукуацију радне снаге. Радници су одлазили у предузећа где су норме биле нереалне и ниске, а плаћање сувише високо. Тако су у Току 1948. године услед нереалних норми у Градском гипсарско-фасадерском предузећу радници на неким радовима добијали 1.000 до 1.100 динара за осмочасовно радно време, а код гипсара је била тако произвољна норма да су зарађивали преко 28.000 динара за 26 радних дана. Радници су премашивали норму за више од сто и двеста од сто, што је очигледан доказ да норма није била уопште реално постављена. У Градској браварској радионици, у Кумановској улици, поједини радници су током 1948. године добијали 14 до 22.000 динара, јер су нереалне норме пребацивали за 200 до 300 од сто. И поред интервенције надлежних органа народне власти још и данас норме нису реалне, радници их премашују за велике проценте и плате су превисоке. Тесачи у „Комграду“ премашују норму за сто до триста од сто, по чему се види да је норма постављена отприлике.

Очигледно је да су се овакве грешке штепно одразиле на рад појединих предузећа, јер је било флукуације, и радници су хтели да пређу у предузећа која више награђују.

У току прошле године синдикалне организације по локалним предузећима нису учествовале у одређивању норми, нису привучени најбољи радници, ударници, новатори и рационализатори, као и техничко стручно особље. Последиче су, наравно, нереалне норме у многим предузећима.

Познато је да без норми не може бити награђивања поема раду, нити повећања продуктивности рада, побољшања организације посла и социјалистичког такмичења. Савезна влада издала је Уредбу о радним нормама која предвиђа обавезно увођење радних норми на свим пословима на којима се може мерити радни учинак. У циљу што правилнијег спровођења Уредбе о радним нормама по предузећима локалне привреде, формирана је крајем децембра при Повременој раду ИОНО-а комисија за радне норме, која контролише примену овог важног закона. Комисије за радне норме формиране су и при повременој раду саобраћаја, индустрије и занатства, комуналних послова и грађевина, као и при дирекцијама и предузећима ових повереништва.

Нарочито је важно да у комисије по предузећима и дирекцијама уђу и најбољи радници, ударници, новатори и рационализатори, као и инжењери и техничари, јер је то предуслов постављања реалних техничких норми. Комисије ће поред увођења норми на свим радним местима на којима је то могуће, ревидирати и постојеће које су се показале нереалне. Без учешћа синдикалних организација примена Уредбе о радним нормама по предузећима неће бити успешна.

Синдикалне организације по локалним предузећима треба поред тога, да политички објасне свим радницима значај Уредбе о радним нормама. Увођење норми није само технички проблем већ има и велико политичко значење. У предузећу „Југопротрес“ радници су се одупрели увођењу норми тражећи од управе да им се даје већа плата. Оваква појава могла је настати услед слабог агитационог рада синдикалне подружнице која није објаснила значај норми за правилно награђивање радника и подизање животног стандарда радног човека.

Синдикалне организације треба да се боре и против отпора, како заосталијих радника, тако и неких управа предузећа које опортунистички тврде да је увођење норми немогуће.

Борба за увођење норми треба такође да буде нераздвајива са борбом за побољшање евиденције, која је у локалним предузећима слаба.

Правилно спровођење Уредбе о радним нормама по локалним предузећима омогућиће успешно остварење задатака у 1949. години, због чега је учешће у примени ове Уредбе један од најважнијих задатака синдикалних организација.

ПОШТОВАЊЕ САОБРАЋАЈНИХ ПРОПИСА ДОПРИНЕЋЕ ПОБОЉШАЊУ САОБРАЋАЈА

МЕРЕ ЗА УЗДИЗАЊЕ НАШЕ ТРГОВИНЕ

Почетком марта организоваће се „Недеља трговине“

Повереништво трговине и снабдевања, у жељи да сав трговачки апарат Београда покрене на свестрано такмичење за што боље, потпуније и културније извршење задатака социјалистичке трговине, организоваће почетком месеца марта Недељу трговине. Тих дана треба пред потрошачима Београда да се манифестују резултати које је наша социјалистичка трговина постигла у својим настојањима да подизање нивоа културног тргована.

У току Недеље трговине предузећа ће се трудити да што боље изгледа унутрашњи и спољни уређај продавница. Места за смештај и чување робе (код ресторана места на којима се чувају намирнице) довестиће се у потпун ред. Код мензи и ресторана водити се рачуна да кухиње буду лепо и чисто уређене, столари увек изрибани, посуђе уредно поређано. Поред тога, општи изглед продавница или ресторана, треба да пружи сличну угодност. Унутрашње декорације, пароле и слике треба брижљиво одабирати и са укусом стављати на места на којима ће најбоље одговарати и улепшавати просторије.

Тако исто ће се обратити пажња на спољни изглед продавница. Продавнице треба нарочито да се такмиче која ће лепше и укусније уредити свој излог. Не сме да се деси да се у излог ставља роба које у продавници нема у довољној количини, тако да потрошачи не могу да дођу до ње. Нарочито треба волити рачуна да се у излог не ставља роба без ознаке цене, а поготово не роба са ознаком „Чекс цене“.

На чистој просторији ће се обратити велика пажња. У те дане све просторије биће темељито очишћене, прозори, излози и врата отпани и паркетни намазани. Такође ће се обратити пажња на тротоаре испред продавница.

Велику пажњу треба посветити чистоћи робе, како у стовариштима, тако и у рафовима и изложима. Код мензи и ресторана водити се рачуна о чистоћи јела, посуђа, столњака и кухињских крпа. Обратити се пажња на личну чистоћу особља и то не само продавачког и послуге, него целокупно особља продавнице и ресторана — пакерке, благарице, куварине итд.

Поред ових мера, водити се рачуна и о квалитету услуга по продавницама и ресторанима. Треба обратити пажњу да ни једна жалба не буде уписана у Књигу жалби у току недеље. Књига жалби треба да буде изложена на видном месту, тако да буде свакоме приступачна. Треба водити рачуна да рад буде брз и експедитиван, што ће допринети смањењу редова пред продавницама и чекања на издавање јела у ресторанима.

Продавнице ће бити снабдеване хартином, кананом и кесима, тако да ће отпоспачи добити робу културно и укусно спаковану.

У те дане ће набављачи, шефови продајних отсека и магацинско особље колективним залагањем обезбедити што боље снабдевање продавница робом. Осим тога, надлежни ће водити рачуна да се обезбеди што правилнија и разноврснија асортиман робе. Код ресторана ће се обратити пажња да јела не буду свакога дана иста. Водити се рачуна да продавнице буду снабдеване робом што бољег квалитета, док ће се мензи и ресторани борити за што боље справљена и укуснија јела.

У току Недеље трговине организоваће се низ предавања са разним стручним темама до свим трговачким радним колективима.

По истеку тих седам дана, колико ће трајати Недеља трговине, наш трговачки апарат не треба да напусти утакмицу за постизање бољих резултата у раду. Важно је наставити тим путевима на које им указује Недеља трговине, а то су путеви којима треба да корача наша социјалистичка трговина.

Београд данас већ располаже знатним бројем трамваја, тролејбуса и аутобуса који стоје на распоједу за грађанству ради брже обављања његових послова. С обзиром да постојећи возила парк, и поред своје бројности, није у сразмери са бројем становништва, он због тога трпи огромно оптерећење. Свакога јутра се безброј људи вози у разним правцима града, у фабрике, предузећа и установе. Свакога јутра ти људи треба у одређени час да стигну на своја радна места.

У циљу одржавања јавног реда на саобраћајним средствима, као и ради заштите и чувања тих средстава и људских живота, Народни одбор града Београда донео је Одлуку о реду на трамвајима, тролејбусима и аутобусима.

Саобраћајна средства су општенародна имовина и служе задовољењу потреба животног услуга радних људи. Грађани су дужни да се придржавају саобраћајних прописа, да својим дисциплинованим држањем допринесу одржавању реда и на тај начин омогуће правилну и успешну употребу и коришћење саобраћајних средстава. Скопо је свакодневна појава — пре оптерећења возила. Већање на трамваје, гурање и усклањање у кола која су у покрету редовно се повтикује. Међутим, од претоптерећења кола долазе главни

поремећаји у градском саобраћају. Свако возило може да прими одређени број путника. И један више путник преко тог броја може да изазове квар кола, с самим тим и смањење броја возила у саобраћају, од чега трпе сами грађани.

Због тога је најстроже забрањена возња на столним деловима кола, усклањање и усклањање за време кретања кола, улазак у кола на предња врата, као и улазак у кола после објаве кондуктера да нема више места. Сву штету коју путник буде проузроковао у колима, а до чега неминуло долази због гурања и насилног улажења, дужан је да надокнади, по утврђеном ценовнику који је истакнут на одређеном месту.

Путници су дужни да при уласку у кола купе возну карту и да је чувају за све време трајања возње. Да би се олакшало улазак у кола и избегао застој који настаје при куповању карата, сваки путник треба да припреми ситан новац. Кондуктер неће примати већу новчаницу од 50 динара. Купљена возна карта мора се на захтев показати саобраћајним контролним органима. Путник кога контролни органи нађу без карте, или са картом чија је важност престала, дужан је, поред казне, да плати и потребну возну карту. Дета испод седам година не плаћају возњу, уколико не заузимају засебно место. Војни ин-

валиди, инвалиди рада и деца од 7 до 10 година плаћају возњу по одређеној тарифи.

На предњој платформи кола може се возити највише осам лица (униформисаних милиционера, градских саобраћајних службеника, војних курира и лица под оружјем). Чим се овај број попуни, саобраћајни органи забрањују даљи улазак у кола.

Путници су дужни да се унапред припреме за излазак, а који је дозвољен само на предња врата.

Пожељно је да млађи и зрели путници уступају своја места старијим и болесним, инвалидима, бременитим женама и мајкама са малом децом. Заложавње путника на задњој платформи дозвољено је само ако су сва места у колима заузета. После опомене од стране кондуктера, путници су дужни да убу у унутрашњост кола.

Возач кола има одговорну дужност од његове будности и присебности зависи хоће ли се нека несрећа десити или неће. Због тога је забрањено сваки разговор са возачем за време возње, међусобним разговор путника на предњој платформи и непотребни разговори и објашњења са кондуктером. Путник који и поред опомене од стране кондуктера или надзорног органа нарушава ред у колима, смега саобраћајним службеницима у њиховој дужности, узнемирава и вређа остале путнике,

биће кажњен и одмах скинут с кола.

Исто тако, забрањено је пушење и пљевање у колима, као и бацање отпадака ван за то одређеног места.

Путник може унети у кола ручни пртљаг који не запрема посебно место (ташну, ручни кешер, мањи пакет и слично). Није дозвољено уносити у кола ствари и предмете који могу пошкодити, узнемирити, упрљати или оштетити путнике (запаљиве и масне предмете и слично), као ни предмете гломазне и оне који ометају пролаз путника (санке, скије и слично). Поред тога, забрањено је уношење у кола животиња, стоке и живине.

За повреду прописа о реду на трамвајима, тролејбусима и аутобусима установљене су новчане казне које ће на лицу места изрицати и наплаћивати органи народне милиције.

У интересу је свих грађана да се придржавају прописаног реда на трамвајима, тролејбусима и аутобусима, да својим понашањем допринесу побољшању доста тежких саобраћајних прилика у нашем граду. Потребно је да саобраћајно особље стално и неуморно скреће пажњу путницима на саобраћајне прописе, а у случају њиховог прекршаја да их и строго кажњава, да не би остало само мртво слово на хартији.

Приређивање популарних онцепарата об гађује музички жив т Београђана

Одељење за културу и Уметност ИОНО-а приређује, у заједници са Погошњом за културно-уметничке приредбе Народне Републике Србије, по свима рејонима града Београда музичке концерте забавно-педагошког карактера.

У два протекла месеца, у новембру и децембру, изведени су два концертна програма у којима су учествовали најбољи београдски музичари, инструментални и вокални солисти. У новембарском програму учествовали су чланови симфониског оркестра Радио-Београдског оркестра Музичке академије.

Педагошким карактеру ових музичких програма посвећује се велика пажња. Помоћу њих упознају се широке радне масе не само са биографским композицијама, чије дело треба да се изводи, већ и са садржајем, на тај начин што се објашњава суштина саме композиције, као и њена уметничка вредност. Уметничка дела највећих светских композитора, чији је стваралачки пут водио кроз пату и беду у расипном буржоаско-трговачком друштву, данас се изводе пред радним масама, у којима су се та дела родила и одињала и за које су и стварана. Музичко стваралаштво није ваљано само зато што говори језиком свих народа, већ и због тога што припада широким слојевима људства.

Приређивањем музичких концерата по домовима културе свих рејона града Београда пружа се могућност свим трудбеницима да упознају највећа дела класичне музике, што им је у старој друштвеној средини било ускраћено.

По свом квалитету и репертоару ови концерти не заостају иза музичких програма који се изводе на Коларчевом универзитету, у Народном или Музичком позоришту.

Музички критичари треба да прате концерте по рејонима и својим напоменама да допринесу што већем подизању музичких приредби на један већи степен, који би одговарао њиховом циљу.

Ниске цене власницима омогућују радним људима приступ на ове концерте, а и само време када се приређују (обично у предвечерњим часовима), не кошт се са радним временом наших трудбеника.

Редовне концертне приредбе по рејонима Београда биће, поред осталог, један нови израз културног процвата нашег главног града, који има широке перспективе за 1949 годину.

Како ћемо наћи своје изгубљене ствари

Свакодневно се дешава да поједини грађани забораве или изгубе извесне ствари, на разним местима: у саобраћајним возилима, у надлежностима, установама, по улицама, на железничкој станици, по трг вилима, хотелима итд. Йуди заборављају и губе разне ствари, често скупотене и веома драгоцене, да се човек може зачудити како су их могли изгубити или заборавити. Губе и заборављају можда драге успомене, сагове, ташне, новчанике, са великим или малим сумама новца, кофере са рубљем, торбе са јелом, корпе са намирницама. Неки инжињер је изгубио једном планове свога патента, а други неке планове грађевина.

До пре извесног времена су постојала три места на којима су се сакупљале нађене ствари: у Градском саобраћајном предузећу за нађене ствари у саобраћајним возилима, у Одељењу унутрашњих послова ИОНО-а и на Железничкој станици. Док су канцеларије за нађене ствари при Градском саобраћајном предузећу и Железничкој станици биле донекле и познате грађанима, канцеларија у Одељењу унутрашњих послова ипак била позната. Грађани, који би нађили неку ствар, нису понекад знали коме треба да је однесу и предају на чување, да би се предао власнику.

У канцеларију Одељења унутрашњих послова ИОНО-а у току 1948 године стигло је сто нађених ствари. Међу стварима има и предмета од веће вредности, новчаник са 10.000 динара, алатаи саг, налив перо, писача машина, репни сапови, новчаници са неколико хиљада динара. Занимљиво је да све ове ствари грађани уопште нису тражили и да су од сто предмета свега два враћена власницима.

Поштење људи, који су предали све ове ствари, служиле им, свакако, на част. Уопште је предаја нађених ствари у извесној мери огледало морала у једном друштву. Многа грађани који су изгубили своје ствари већ су их и прежалили, можда и давали велике накнаде својим предузећима, не знајући да су поштени грађани ствари предали народним властима.

Због свега овога, наметала се потреба да се створи једна централна установа, да се обједини служба за сакупљање нађених ствари на једно главно место, коме би се грађани обраћали кад изгубе неку ствар.

На последњем Тринаестом заседању Народног одбора града Београда донесена је одлука о поступку са нађеним стварима. Овом одлуком се регулише једна од најважнијих и свакодневних потреба великога града, као што је Београд. Према одлуци формирана се при Секретаријату ИОНО-а Биро за нађене ствари.

Одлука прописује да налазач треба одмах, а најдаље у року од 24 сата, да извести лице које је ствар изгубио или заборавио, а ако је то лице непознато, да пријави налазач и предају нађене ствари.

У хитним случајевима нађена ствар се може предати и сваком другом државном органу. Ствари које се налазе у саобраћајним објектима дужни су службеници саобраћаја да предају одмах или по завршетку службе свом предузећу. Предузеће је дужно да у року од три дана, уколико се власник ствари не пријави, преда ствар Бироу за нађене ствари. Исто тако ће поступати и службеници на железници са стварима које се нађу на станицама.

Саобраћајно предузеће или народни одбор који је примио нађену ствар може је издати власнику или овлашћеном лицу и пре предаје Бироу за нађене ствари, ако власник докаже да је ствар несумњиво његова. Биро за нађене ствари ће од-

мах по пријему пријаве на подесној табели изложити на увид грађанима списак свих нађених ствари. Уколико се власник не јави у року од 30 дана од пријаве, Биро је дужан да на целоскопним начин објави списак нађених ствари и да позове власнике да их пријаве. Одлука председника да ће Биро, за ствари чија вредност прелази 1.000 динара, повремено девати збирни оглас преко дневне штампе. Трошкове око огласа сносиће власници нађених ствари. Исто тако ће власник нађене ствари накнадно трошкове и издатке учиниће ради чувања и одржавања нађене ствари.

Све нађене ствари подложне брзом кворењу, као и све чије је чување и одржавање скопично са несоразмерним издацима, изложити се извој продаји, или ће се уступити предузећу за продају по максималним ценама или по дневним тржишним ценама. Нађена стока продаваће се

по максималним ценама Градском предузећу за месо и масноћу или градској економији. Ако се после продаје оваквих ствари појави власник, исплатити му се износ добијен продајом.

Нови који се добије продајом нађених ствари или нађених готов новца предаваће се на чување Коммуналној банци Извршног одбора народног одбора.

Ако се и после годину дана по проналажењу ствари не појави власник, Коммунална банка вршиће повремено извој продају нађених ствари којима је истекао рок чувања. Продаја ће се вршити по прописима за процену и јавну продају заложених ствари.

Формирањем Бироа за нађене ствари свакако је задовољена једна важна потреба Београда и обезбеђено да грађани изгубљене или заборављене ствари пронађу у Бироу за нађене ствари, наравно, уколико су предале Бироу.

Задаци организације жена за 1949 годину

Организација АФЖ, као саставни део Народног фронта, поред задатака које у борби за завршење Плана остварује у оквиру Народног фронта, има и своје специфичне задатке. Зато је одмах после Пленума Народног фронта Београда, на коме су по стављени задаци Народног фронта у 1949 години, одржан Пленум АФЖ Београда, на коме су одређени задаци жена Београда у 1949 години. На Пленуму је Милена Бубало, члан Градског извршног одбора АФЖ Београда, одржала реферат у

коме је изнела резултате рада организације жена Београда у 1948 години и поставила задатке за 1949.

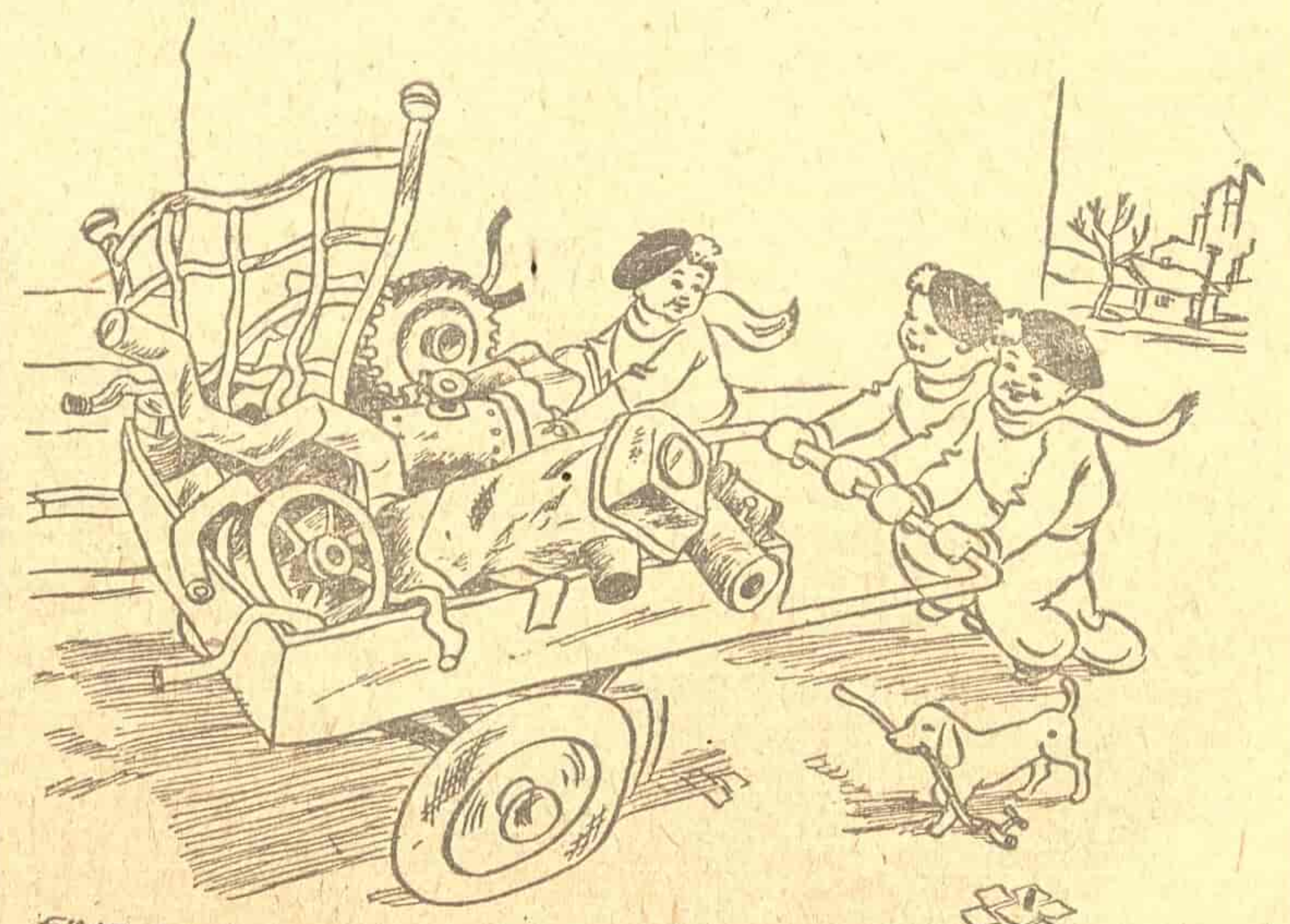
Организација жена Београда постигла је у 1948 години, у другој години Плана, добре резултате. АФЖ Београда учествовао је у свим акцијама Народног фронта, у изборима за орган Народног фронта, у учесу на родног зајма, на свим радним акцијама. Поред остварења тих задатака, организација жена Београда имала је и своје посебне задатке. Основни задатак који се поставио пред организацију

АФЖ још на Другом конгресу АФЖ Југославије било је питање укључења што већег броја жена у привреду, а с тим у вези политички и васпитни рад са женама, као и њихово стручно уздицање. На овим задацима жене Београда постигле су у прошлој години добре резултате. У току 1948 године, од јануара до октобра, затосило се у разним предузећима и установама 15.000 жена. Политички рад са женама одвијао се преко читалачких група, предавања, посела, семинара и конференција.

Поред ових питања, АФЖ је у прошлој години посебну пажњу покљонио установама деце заштите и уопште проблему заштите и васпитања деце. Да би се овај проблем боље и свестраније обухватио, при Градском и рејонским одборима и одборима основних организација формиране су секције „Мајка и дете“ које су обезбедиле да се целокупном проблему бриге и васпитања деце боље приђе и да се на тај начин пружиле већа помоћ женама.

У вези са задацима у 1949 години, које су наши највиши руководиоци на заседању Скупштине поставили пред трудбенике целе наше земље, на трећој послератној Градској партиској конференцији дата је јасна оријентација и постављени су конкретни задаци који треба да се изврше у Београду. У остварењу свих тих задатака, у заједници са осталим масовним организацијама Антифашистички фронт жена треба да да достојан удео и да изврши општу мобилизацију жена на њиховом испуњењу. Много више него прошле године треба посветити пажњу укључивању жена у привре-

Старо гвожђе за потребе наше индустрије

— Ми смо отпочели... Ваљда ће се и старији на нас угледати...

Ове године Београд ће добити мноштво нових паркова

Бацимо поглед на макету. Задржавамо се на широким, глатким, зеленим површинама. Паркови. Између њих као буше прене се крбови насеља. Затим опет парк. Густо зеленило дрвећа. Скверови са дрворедима везују ове широке зелене просторе. Сменују се три боје. Црвена — крбови зграда, бела — светли зидови кућа и зелена — скверови, паркови и шуме. Зеленила је највише. И цела макета, а то је макета великог града, опасана је дебелим прстеновима шумских појасава.

Ето тако ће изгледати Београд у будућности. Београд украшен рукама ослобођених радника, Београд главни град републике Југославије, Београд — центар социјалистичке отаџбине.

А како је било некада? У другим капиталистичким земљама, па и у предатној Југославији зеленила се није поклањала и не поклања довољно на парку.

Зеленило значи свеж ваздух, значи освежење после напорног рада, значи, поред исхране, здравље становништва. Буржоазна је имала увек довољно зеленила у пространим вртovima својих вила, далеко од градске прашине, а радни човек је био приморан да се гуши у њој, упропашћујући своје здравље.

Београд, као главни град и индустријски центар старе Југославије, грађан непланиран, са једним јединим циљем да се и најмањи простор искористи за дивљење, није имао ни мињимум зелених површина, потребних граду његове величине.

Нова Југославија наследила је од предатне — капиталистичке град у чијем су центру биле густо збијене зграде, без довољно паркова, дрвореда и зеленила. Према подацима из 1939 године на једног становника у Београду дошло је 1,85 квадратних метара зеленила, што претставља цифру далеко испод нужног минимума, чак и у западно-европским, капиталистичким градовима. То, међутим, ништа није сметало предатним режимима да при састављању урбанистичких планова превиде потребу проширења паркова и зелених површина и да максимум простора искористе за хаотично подизање зграда које ће довести профит.

Онда је дошла окупација и бомбардовања Београда. Рушевне није поштедео ни зелене површине главног града. Уништавани су дрвореди, гајене паркови, девастиране шуме. Нанесена штета превазилазила је милионе суме. Зелене површине Београда, иако нису никада биле довољно велике да задвоје најосновније захтеве хигијенског живота у једном граду, претрпеле су огромну штету. Од укупно 637,5 хектара зеленила под зеленилом (градски паркови, пошумљени терени, дрвореди и друго зеленило), после ослобођења остала је нештећена само половина ове површине.

Под новим условима, народна власт је обратила пажњу на то да се побољша живот и здравље радног становништва града, коначно ослобођеног капиталистичке експлоатације. Јер, модерни градови, поглавито они који се планирају у социјалистичким земљама, морају да располажу довољним количинама зеленила које ће њиховом становништву да обезбеде чист ваздух и одмор, један од услова за успешно обављање послова изградње.

Од ослобођења до данас, из године у годину, проширују се зелене површине Београда, повећава се број паркова, врше се обимна пошумљавања терена, саде нови дрвореди, са једним циљем да се побољшају здравствене прилике под којима живи радни човек главног града.

По статистичким подацима види се да се проширењу парковских и осталих зелених површина после ослобођења пришло алански и да се те површине стално повећавају.

Док је у 1946 години било свега 32 хектара зеленила под градским парковима, у 1947 години та цифра се попела на 47 хектара, а у 1948 на 51, а планом је предвиђено да само у старом делу Београда, не рачунајући нови град који није преко Саве, градски паркови обухвате 189 хектара зеленила.

У 1946 години на једног становника било је 15,4 квадратних метара зелених површина, 1947 тај број се попео на 16,8, а 1948 на 19,5 квадратних метара. По плану, у 1951 години на сваког становника долазиће по 20,5 квадратних метара зеленила.

Уместо 637,5 хектара зеленила под зеленилом, колико их је било 1939 године, и 797 хектара у 1948 години, 1951 ће забележити цифру од 1.112 хектара зелених површина, и то само у старом делу Београда.

Плаником подизањем дрвореда, попуњених за време окупације, у 1948 години дужина улица са дрворедима издјелачена је са дужином из 1939 године. У 1951 години дужих сто километара улица имаће дрвореде.

Напоре народних власти да град украсе са што више зеленила из дана у дан помажу и планови Народног фронта. Тај рад је био нарочито интензиван у току 1948 године.

Сами становници улепшавају свој град. Створена су нова, широка паркови, засађене нове десетине хиљада младина, дате нове хиљаде добровољних радних сати, за добро свих, за улепшавање града, за бољи и културнији живот у њему.

Како тај рад изгледа најбоље и најрепрезентативније говоре цифре. Од 1. јануара до 30. септембра 1948 године само у Лаулаповом Шанцу, на површини од 4,5 хектара, засађено је 12.516 младина, при чему је дато 3000 добровољних радних сати. На Топчидерском Брду засађено је 18.267 садница, од чега највећи број добровољном радном снагом. На пошумљавању Лектовог Брда, чланови Народног фронта, до 30. септембра, дали су

Универзитетски парк под снегом

4.452 радних часа, а на Бањици 876 радних часова.

У току 1948 године израђени су нови паркови код електричне централе, парк на Старој звездари, парк код Совјетске амбасале и Парк на Топчидерском Брду. Вредне руке чланова Народног фронта дале су Београду такође низ нових скверова: најпре сквер код Јованове пијаци, затим на Крунском венцу, сквер Корзика, сквер у Лепенској улици, у Генерала Ханриса улици, код „Три кључа“, сквер на стањци Дунав, код Мостара и низ других.

Године 1949 улепшаће још више лице главног града ФНРЈ. Нове зелене површине, нови паркови и скверови, пошумљени терени и дрвореди украсиће изглед главног града.

Падина од Ветеринарског факултета па до Јатаган-Мале, у пространости од пет хектара, засадиће се хиљадама садница. Ту, где су сада коров, жбуње и рушевине, биће једно од највећих радилишта у току ове године на проширању и засањању градског зеленила. Тако ће се спојити велике зелене површине од старе Звездаре па до Јатаган-Мале, укључујући у њих и Карађорђевог парк. У центру тога зеленог просторства налазиће се клиничке болнице београдског универзитета.

Приступиће се подизању нових паркова: Хусинов парк у Шестом рејону, парк код Градске болнице, парк код Шесте мушке гимназије у Петом рејону, Топчидерски парк, у дужини од Топчидерске реке до Железничке станице и др.

На Топчидерском Брду засадиће се дрвене сквер близу војно-политичке школе. Тиме ће се досаднашња прилаз летњој позорници са око десет хектара земље украсити зеленилом којим ће овај објект добити лепши изглед.

Извршиће се реконструкција стаза на Калемегдану. На главним стазама извршиће се асфалтирање.

Савска падина ће се преуредити и пошумити, а на дунавској падини укњиће се травњаци. То је уследило због тога што дунавска падина нема довољно воде и травњаци су се осушавали. Једино ће остати травњаци у Француској улици.

На Звездари биће засађено још 6.000 садница на простору од око стотину хектара површине. Извршиће се пошумљавање Банљачког Поља.

Попуниће се све празнине у дрворедима по београдским улицама. Постаће се нови дрвореди у Карађорђевој, Јовановој, Јевремовој улици и поред Студентског парка.

У овој години повећаће се знатно број клубова по београдским парковима, а предвиђа се и јаче осветљење у њима.

У овој години Београд ће добити тридесет нових паркова.

Нове књиге

Синиша Пауновић: „Пуста земља“, роман. Издање „Просвете“, Београд, 1948 године. Виргилија, страна 454. Цена брошуром 81 динар, повезано 100 динара.

Танасије Младеновић: Песме. — Издање „Просвете“, Београд, 1948 година. Виргилија, страна 150. Цена брошуром 65 динара, повезано 66 динара.

Марко Врањешев: „Велика смјена“, песме. Издање „Просвете“, Београд, 1948 година. Виргилија, страна 36, илустровано. Цена 9,50 динара.

А. Куприн: „Велика пудрлица“. Децка књижевност. Издање „Просвете“, Београд, 1948. Виргилија, страна 36, илустровано. Цена 9,50 динара.

Народне јуначке песме о Краљевићу Марку. Књига за омладину. Издање „Просвете“, Београд, 1948. Виргилија, страна 169, илустровано. Цена 26 динара.

Адам Мицкијевић: Ђаво (Душман дан). Драмски спев. Класично позориште. Издање Накладничког завода Хрватске, Загреб, 1948 године. Превод и предговор Јулија Бенешвића. Латиница, страна 400, цена 98,50 динара.

ФИСКУЛТУРА И СПОРТ

Гимнастичку организацију Београда

очекују у овој години важни задаци

За осам месеци свога постојања гимнастичка организација Београда постигла је значајне резултате у осамовљењу физкултурног покрета Београда и организовала низ такмичења, која су по својој масовности и квалитету далеко преманила досадашње сличне физкултурне приредбе. На првом пленуму Гимнастичког савеза Југославије, београдска гимнастичка организација је похваљена због својих успеха и стављена на прво место у држави.

Данас у Београду ради 15 гимнастичких друштава са 8.700 чланова и 7.200 пионира. Због недостатка сала само 3.200 чланова вежба у затвореним просторијама, док остали раде по активима и гимнастичким водонима при предузећима, установама и школама. Од ових друштава осам је рејонских, шест студентских и једно друштво београдских железничара и бродара. Рејонска друштва окупљају средњошколску и радничку омладину. Број

такмичења која су приређивала током прошле године гимнастичка друштва и Градски гимнастички одбор стално је растао. Тако је у оквиру гимнастичке организације освојено 2.517 значајних физкултурних, што са раније освојеним значајка чини цифру од 5.506 значајки. На средњошколским такмичењима у одбојци учествовало је 3.000 чланова гимнастичких друштава. У градском првенству у народном вишебоју такмичило се око 170 екипа, а у квалитетном првенству 18 екипа са 160 учесника. Прво лакоатлетско првенство за пионере дало је преко 250 учесника. На савезном првенству у гимнастичком друштву Београд 9 освојило је прво место, а чланове друштва Београд 5. друго место. На Јесењем кросу трчало је 3.019 такмичара и 7.718 пионира. У такмичењу друштара и активиста у простим вежбама учествовало је 850 чланова, а на Прашком слету вежбало је 600 чланова београдских гимнастичких друштава.

Основни проблем, који се и поред неоспорних великих успеха гимнастичке организације Београда непрестано током године провлачио и ни до сада није успешно решен, јесте однос гимнастичких друштава према активима по предузећима, установама и школама. Одлуке Другог конгреса физкултурног савеза Југославије схваћене су погрешно, тако да се приступило административном укидању активиста. На тај начин савесна млада гимнастичка организација постала је врло убова. Сматрало се да су чланови гимнастичке организације само вежбачи у салама, а сала није било довољно. Због оваквог схватања, додуше ненамерно, стварно је угушавана физкултурна делатност по рејонима. Дуго се у Београду није јасно знало ко треба да руководи масовном физкултуром и физкултурним животом у граду. Градски гимнастички одбор је увидео овај проблем и на свом Другом пленуму, октобра месеца прошле године, дао је смернице за даљи рад у том правцу. Гимнастичка друштва су постала стварни руководиоци масовне физкултуре по рејонима и њихов први задатак био је јачање активиста јер се у крајњој линији тиме јача гимнастичко друштво.

Руководиоци активиста стручно се оснобљавају у друштву и преносе програм општефизичког образовања у активе. Руководиоци активиста такође преносе на своје чланове директне гимнастичке ког друштва и редовно долазе на састанке друштва. Под руководством друштва организована су такмичења за читаво чланство у предузећима, установама и школама, где за то има могућности, формирају се гимнастички водови. Они савлађују програм општефизичког образовања.

На основу искустава из прошле године постављају се важни и обимни задаци. Први је осамовљење гимнастичке организације. До краја ове године Београд треба да има 18 друштава са 15 хиљада чланова и 10.000 пионира, који ће освојити 6.000 значајних физкултурних и 10 хиљада пионирских значајки.

Нарочито важан задатак је укључење што више радничке омладине у друштва. У овом раду било је много пропуста. У почетку рада организација је обухватила доста радника, али је касније, због лошег стања неких руководстава, посвећена главна пажња само средњошколској омладини. Тако друштво Петог рејона има само неколико радника, иако ради у чисто радничком крају. Друштво Београд 1, које као синдикално друштво треба да црпи кадрове из рејона београдских железничара и бродара, обухватало је само мали број радника. Овај пропуст треба хитно исправити и оријентисати рад друштара и на радничку омладину.

Ове године треба посветити и већу пажњу идеолошко-политичком раду и васпитању чланова. Било је и много пропуста. Стручни предњаци кадар у Земуну уопште не сарађује са омладинском организацијом, иако је јасно да је она главни ослонац за успех гимнастичке организације и за васпитање чланова. У друштву Београд 1 ради се углавном на справима, а запоставља се васпитни рад. Потребно је да предњаци, који руководе члановима друштара, буду истовремено и васпитачи.

Сви ови нисамо лаки задаци очекују гимнастичку организацију у овој години. Јасно је да од решења ових питања зависи и осамовљење гимнастичке организације, што је у крајњој линији главни задатак.

Ж. П.

Музеј у Топчидеру

У подножју крајњег дела брда Дедиња, обрађено четинарима и другом разноврсном плодњом и летњом флором, налази се топчидерски Музеј шумарства и ловарства, у мекадањем конуку Кнеза Милоша, над којим се разграно горостама, столетни платан, чиме још више појачава лепоту старе грађевине.

Но лепоти и реткости препарираних животињских примерака, из наше домовање и других европских и азиских крајева, овај би музеј могао да постане веома значајан кад би се допунио и уредио по свим потребама естетике.

Северне морске ласте, разних врста, чапље, дропље, фазани, корњорани Северног Мора, дунавски гмурци, многе дневне и ноћне грабливице, разне певачице, птице пузавице, као и многобројни сисари (рисови, дивље мачке, кавкаски козорози, шумски јелени и бизони), примерци су ове богате збирке.

Исте су тако значајки и складно израђени природни амбијенти са препарираним инсектима у вилма. На овој узор-збирци учили се и уче се многи посетиоци музеја. Она је врло корисна школа не само за баке, већ и за полупривреднике и вртаре, који ће учени се у њој познати инсекте штеточине, и познајући их предузети ефикасније мере за њихово сузбијање.

Музејске су збирке претрпеле прилично квара за време окупације, јер се о њима скоро ни мало није водило рачуна. После рата приступило се довођењу у исправно стање свих објеката, на којима су примећени дефекти. Врхунским и енергичним узимањем одговорних, остварило се све ово што је сада у музеју: леп распоред и уређај музејских збирки.

Међу објектима из класа птица, највише су оштећене грабливице. Једна летина је, од прилике, начета од мољаца. И поред тога, испуњени примерци су ипак очували сву своју првобитну лепоту перја, мада је у току двадесет година и више, на њима сугчева светлост изазвала делимичне промене. Испуњене животиње одижу се не само мајсторском изградом препаратуре, већ и зато што су у питању ретки зоолошки примерци. Таквим примерцима одижу се збирка руског ловца Демидова (његов поклон музеју), која је једна од најлепших. Ту су заступљени препарати кавкаских козорози, јелена, муфљона (дивљи ован), ирваса, бизона и других.

Велика посета топчидерском музеју, нарочито преко лета, показује да се наши људи интересују за збирке ове врсте, а посредно и за природу.

Естетска вредност овог музеја још више ће се повећати, ако се буду набавиле нове витрине (бар за највеће птице), у којима би испуњене животиње биле равномерно распоређене. Ово се познатије тиче птица штетара (првене и сиве чапље, букваци), које се у витринама тако додирују да се чак и прегледају, и стога се не могу добро разгледати. Поред потребе нових витрина, јавља се још потреба за новим просторијама.

Постоји мишљење да би требало одвојити музеј ловарства од музеја шумарства, што би се свакако могло постићи у овој садашњој музејској ситуацији, једино подизањем једне нове музејске зграде (у непосредној близини зграде старог музеја), где би биле смештене збирке садашњег музеја ловарства. Али дотле, док се јединим програмским планом не реши проблем подизања нове музејске зграде (а то се треба ускоријати), морале би се приближи друштвеним мерама, како би се очувале музејске збирке у доброј стању.

У томе смислу требало би извршити корективну реформу собе на улазу у музеј, у коју прво посетиоци улази. Наравно да би требало првенствено уклонити из ове приземне собе све објекте музеја шумарства, који ту леже, поређани без икаквог реда.

Са вниклом препаровањем објеката, када се буквално извршило разређивање сисара и птица, може се врло лепо стилски уредити ова приземна соба, где би се могли изградити ренџачки пејзажи, и допуњити препаратима испуњених животиња, које су на расположењу.

Слика одеља „Угљаре“ (панорама) израде дрвеног угља у шуми, могла би да се поправи и допуни на тај начин, што би се поред воденице зграде, једним малим каналом, спровео поточни воде, која би окретала мали воденични точак, и даље се сливала и одводилам каналом напоље отицала. Поред воденице се могу изградити и друге сликовите сцене.

Привлачна места за опоравак и одмор

Планинске куће у СЛОВЕНИЈИ

Мотив из околине Планице

У зимској туристичкој сезони Словенија све више привлачи многобројне спортисте и планинаре. На словеначким планинским падинама увелико се спроводе разни зимски спортови. Смучари и клизачи пристијају из свих крајева наше земље.

Поред уређених хотела који раде преко зиме, отворен је и читав низ планинских кућа широм целе Словеније и знатан број посетилаца проводи у њима по неколико дана.

Међу најзначајнијим планинским кућама, које раде преко зиме, истиче се велики планински дом на Камни, који располаже са 50 кревета и 42 заједничка дежаја. Цена у овом дому за пуни дневни пансион износи 190.210 динара.

Даље су значајне планинске куће: на Вршнику, до које се стиже путем од Крањске Горе за три сата и Тичарјева кућа, такође на Вршнику, затим кућа под Богатином близу Комне, до које се долази од станице Бохинска Бистрица, кућа на Тамарју, са прилазом од станице Ратече - Планица и друге.

На Камничким планинама налази се Дом на Крваци, до којег се стиже преко Крања и аутобусом до Церкља, а даље пешком, затим Дом у Камничкој Бистрици (стиже се од Камника). Кућа на Короници, такође са прилазом од Камника. На Караванкама раде два планинска дома, и то један на Црном Врху и други на Кофчаку. До првог се долази са станице Јосенине, а до другог од станице Тржич.

Најзначајнији је планински објект, и први који је после ослобођења подигнут у НР Словенији, велики дом на Покљуци. На највишем месту овог зимско - спортског састава подигнут је дом на месту где је срушен за време рата бивши „Спортхотел“. Овај дом је снабдевен свим најмодернијим уређајем, има централно грејање и поплаву и хладну воду у свим собама. Дом има 65 востеља у собама са једним, два и три кревета, као и во 22 спаљива лежњика за мушко и женске. Велика терасарија може да прими веома велики број посетилаца. До Дома на Покљуци стиже се возом од Љубљане до Станице Лесце, одакле постоји редовна аутобуска веза директно до Дома.

Како је по свим словеначким планинама нападао добар снег за зимске спортове, а услови боравка у словеначком горју и туристичким објектима омогућују добар одмор, разоноду и опоравак, то и знатан број београдских смучара и трудбеника, који користе свој годишњи одмор, одлазе тамо свакодневно. Ускоро почињу и зимско - спортска такмичења ступенаца, те је у Словенији ових дана врло живо.

Планинске куће у НР Словенији, било оне у Јулијским Алпима, било оне на Камничким планинама, Караванкама или Похорју, и преко зиме служе многобројним туристима да се у њима одморе и окрепе. Оне су данас постале зангата станице за многобројних смучара и планинара, као и знатног броја корисника свога годишњег одмора.

До Дома на Покљуци стиже

се возом од Љубљане до Станице Лесце, одакле постоји редовна аутобуска веза директно до Дома.

Како је по свим словеначким планинама нападао добар снег за зимске спортове, а услови боравка у словеначком горју и туристичким објектима омогућују добар одмор, разоноду и опоравак, то и знатан број београдских смучара и трудбеника, који користе свој годишњи одмор, одлазе тамо свакодневно. Ускоро почињу и зимско - спортска такмичења ступенаца, те је у Словенији ових дана врло живо.

Планинске куће у НР Словенији, било оне у Јулијским Алпима, било оне на Камничким планинама, Караванкама или Похорју, и преко зиме служе многобројним туристима да се у њима одморе и окрепе. Оне су данас постале зангата станице за многобројних смучара и планинара, као и знатног броја корисника свога годишњег одмора.

ВЕСТИ ИЗ ЦЕЛОГ СВЕТА - НАЦИСТИЧКИ РАТНИ ЗЛОЧИНЦИ ЗАУЗИМАЈУ СВОЈА СТАРА МЕСТА

Скоро сваког дана стижу вести о рехабилитацији фашистичких ратних злочинаца. То се дешава у овим земљама које осећају благодети америчко „помоћни“.

Као да се ништа није догодило у другом светском рату. Ратни злочинци постају пуноправни грађани и према њима се њихове судије типа Венерструма односе с поштовањем. Таквих случајева има скоро у свим маршалованим земљама. Атинска влада је допустила на слободу познатог колаборационисту Таноријана, који је заједно с бугарским фашистима плачкао дуван прљавим сељацима. А зликовац Пуло, који је са Немцима крваво, палио и плачкао грчко становништво, није стрељан иако је пре годину дана осуђен на смрт. Далдарио - Софулисова влада, напротив, још и данас му исплаћује пензију. С друге стране Британци, према извештају француске обавештајне службе од 8 децембра 1948 године, ослободили су 6.000 нацистичких ратних заробљеника у Елвиту, међу којима има подоста истакнутих нациста, да би их искористили у рату против Израела.

Дахау је био логор смрти. Суд у Дахау изрекао је пре неког времена десет смртних казни нацистичким ратним злочинцима због злочуда почињених у концентрационим логорима. Но, америчке окупационе власти понизиле су ову пресуду, замењујући у исто време осталих 119 смртних пресуда казном затвора. Овде се ради, додуше, о хитлерованца-злочинцима и робљу доведеном из источне Европе у логоре смрти. Али таквазани протаконисти западне демократије и цивилизације XX века не односе се нимало другачије, на пример, према америчким војницима погинулим у рату. Децембра 1944 године, као што је познато, Немци су извршили изненада офанзиву у Арденима. Они су том приликом убили одреда заробљених америчких војника. Било би природно да се казне нацисти одговорни за ове злочине, за прекршај међународног права. Застаје, двадесет деветорици нациста, регистрованих ратних злочинаца који су у арденимским планинама масакрирали америчке војнике, изречена је смртна казна. Међутим, амерички правни комитет пуковника Симпсона успео

је отворено у заштиту ових убица етнова Рузвелтове Америке. Минстер Симпсон је изјавио и генерал Клеј не услишати његово „милосрдно“ срце. А шта ће на то рећи мајке у Арденима убијених војника? То је споредно Симпсону и Клеју - америчким експанзионистима који рехабилитују нацисте и постављају их на одговорне положаје.

Рајф Ингерсол у књизи „Строго поверљиво“ пише да амерички грађанин пре ступања на европско тле, до инвазије, није знао шта је фашизам. У рату, међутим, амерички војници сазнали су ову окупациону и нечовечност нацистичког поретка, видели су живе људске скелете у концентрационим логорима. Тако су, на лицу места, многи Американци осетили шта је фашизам и увидели шта би он донео човечанству да је откуд завладао светом. Несумњиво, обични амерички људи који су се сукобили са лицем са нацистичком Немачком не деле мишљење Симпсона и Клеја.

КО СВЕ НИЈЕ ЗАДОВОЉАН МАРШАЛОВИМ ПЛАНОМ?

Западно-европска реакционарна штампа, поводом објављивања извештаја „Савета организације за европску економску сарадњу“, објавила је низ песимистичких написиса о резултатима америчке „помоћи“. Пред маршалованим земљама пружају се мрачне перспективе. Такав је општи тон реакционарне штампе у западној Европи. Белтиски лист „Кот либр“ пише да „Белгија није добила оно што је очекивала. Резултати Маршаловог плана не одговарају надама које су у њега подателе“. Има томе више разлога, као на пример, бацање америчке деценије-робе на белтиско тржиште, пораст незапослености и низ неуспеха у вођењу и обнављању трговачких веза са осталим маршалованим земљама. „Неспособност западно-европских земаља - пише лист - које приимају америчку „помоћ“ да израде један реалан програм обнове привредне објашњава се тиме, што све те земље желе да извозе, али не желе да купују“. „Пољубљана“ Европа, додаје часопис „Индустри“, орган белтиских индустријалца, захваљујући Маршаловој помоћи, стекла је само доларски дефицит.

Исто мишљење о америчкој „помоћи“ де-

Турнир кандидата за светског првака

Према раније донетом решењу Светског шаховског савеза, требало би ове године да се одржи турнир кандидата за светског првака. Победник ове године добио би право да 1950 године игра меч са прваком света Михаилом Ботвиником за највиши шаховски трофеј.

Велики мајстор СССР Д. Бронштајн

На турниру кандидата за светско првенство, како је то претпрошле године утврђено суделовало би десет велемајстора. Петорица су досадашњи кандидати Смилов, Керес, Решењски, Еве и Фајн, а петорица најуспешнији играчи међународног турнира у Салцебадену Бронштајн, Сабо Болеславски, Котов и Лилентал. Међутим, на прошлогодишњем конгресу Светског шаховског савеза, Аргентинци су поставили предлог да се број учесника са турнира у Салцебадену повећа на девет, тако да би укупни број кандидата био повисан на четрнаест. Ако би тај предлог био усвојен, суделовали би још Бондаревски, Флор, Најдорф и Штајберг. Аргентинци је очигледно руководила жеља да њихов велемајстор Најдорф уђе међу кандидате. Због Штајберга здзелу су се за тај предлог и Шаебани, иако овај њихов земљак живи сада у Аргентини. Надаље су Аргентинци предложили да се турнир кандидата одржи у Буенос Ајресу, а под условом да игра и Најдорф. Насупрот томе Мађарски шаховски савез затражио је да се тај турнир приреди у Будимпешти.

Совјетска шаховска делегација одлучно је одбила да се број кандидата од десет повећа на четрнаест. Коначно је нађен компромис и решено да комисија од пет чланова, међу којима је и совјетски велемајстор Рагозин, на саставу у Паризу претресе сва спорна

Велики мајстор СССР П. Керес

питања и да донесе коначну одлуку. Састанак комисије заиста је одржан, али без совјетског представника Рагозина, коме је протокол предат путем Совјетске амбасде у Паризу. Према одлуци те комисије турнир кандидата за светског првака одржао би се у Буенос Ајресу септембра и октобра ове године, и то са 14 учесника. То значи да би аргентински предлог био усвојен.

Засад још није познат став Совјетске шаховске организације према овој одлуци комисије, чијем заседању није присуствовао њен делегат. Несумњиво је да ће се о тој одлуци дискутовати на следећем конгресу Светског шаховског савеза, који ће се одржати на лето у Паризу. У случају да Совјетска шаховска организација одбије да прими закључке комисије, турнир кандидата по свој прилици се ове године не би одржао, што значи да би за идућу годину отпао и Ботвиников меч.

Закључцима комисије у својој ствари није толико погођена Совјетска шаховска организација, јер ако учествују на турниру кандидата Најдорф и Штајберг, суделовали би такође совјетски велемајстори Бондаревски и Флор. Оштећен је одлуком комисије југословенски шаховски покрет и његови најбољи мајстори. Иако су Трифуновић, Григорић и Пирц у Салцебадену дали првокласну игру, они нису узети у обзир за даље такмичење за светско првенство, на шта више ни као резерве. Према решењу комисије резерве се узимају једино у случају ако буде већег броја отказа, тако да се попуни број до десет. Очекивано је комисији био важно да Најдорфа протурни међу кандидате, а при том су састављени југословенски мајстори.

Између двадесет учесника међународног турнира у Салцебадену Трифуновић је постигао преко 50 од сто могућих поена, а Гангорић и Пирц тачно 50 од сто. Сва три наша репрезентанта дали су на овом турниру квантитивно високу игру. Значајно је да је против совјетских велемајстора Трифуновић постигао четири поена из седам партија, што је још једино Сабо учинио. Од предложених кандидата за титулу светског првака Трифуновић је победио Бондаревског и Штајберга, а Пирц Лилентала и Најдорфа. Несумњиво је да наши мајстори заслужују да се Шаховски савез Југославије узме за њихово даље ушће у такмичењу за светско првенство.

ИСПРАВКА

У броју „20 октобра“ од 14 о. м. у чланку под насловом „Зима у туристичким местима Црне Горе“ погрешно је објављено да је хотел „Бока“ у Херцеговном II/1 категорије. Хотел „Бока“ у Херцеговном је специјалне категорије и цена пуног пансиона у њему износи од 230-350 динара дневно по особи. Од овог износа чланови синдиката на годишњем одмору имају попуст од 25 од сто.

★ ЖИВОТ И РАДУ СССР ★

Ботвицево нафте и СОВЈЕТСКОМ САВЕЗУ

На Далском Северу Совјетског Савеза, у Ухтинској области, совјетски геолози су испитали пространа лежишта нафте. Да у овој поларној области, у бескрајном пространству тајге, постоји нафта - зна се још од давнина. Становници порења Печоре су још у XV веку подмазивали осовине својих коња катраном из земље. Па ипак, историјат ухтинске нафте је такав, да се проналажење ових огромних нафтних лежишта с пунином правом може назвати совјетским открићем. Ухлу је савремено открила и продала њена неочењена богатства народима Совјетског Савеза тек Октобарска револуција.

реке Курји. Лежишта нафте се овде налазе испод Каспског Мора. Касписко Море ту личи на свако друго петролејско поље. Небројане металне куле дижу се на морској пучини - километрима далеко од обале. Богата лежишта нафте пронађена су и у централним деловима РСФСР. Буурлаци, који су некада вукли барке по башкирској реци Била, бацали су у пламен ватре путне препршти глине. Глина је горела. Та глина се налазила у предорју Урала, нарочито у околини села Љшмбавејо.

Чувени руски истраживач нафте Губкин дошао је до закључка, на основу упоређивања геолошког састава земљишта између Урала и Волге са другим нафтосним о-бјектима свена, да и овде мора да постоји нафта. 1929 године је, приликом истраживања погаше у околини горњег тока Каме, неочекивано пронађена нафта. Губкинова теза је тиме била потврђена. Приступило се испитивањима. У удаљене и запуштене крајеве у којима нису постојале никакве комуникације, доведене су бушвиле. Испитивања су врше-

на у Оренбуршким степима, у вјатским цумама и у жагудлеским кланцима. Радници из Бакуа и Прозног упућивали су у тајну вађења нафте Башкирије и Татараре.

Најзад, 1932 године је, поред самог Љшмбавеја, места у чијој су околини Буурлаци од вајкада ложили ватру глином, пројну у небу прави гејзер нафте. Висина овог млаза нафте износила је 40 метара. Ускоро је нафта пронађена и на другим местима. Исте резултате су показала и испитивања у пределу Волге. Све јасније су се оцртавале геолошке контуре огромних лежишта нафте, чије је пространство двоструко премањивало укупну површину Француске.

Испитивања земљине утробе су настављена несмањеном упорношћу. Нафта у области Бакуа је релативно млада. Нафта пронађена у пределима Волге је старија и боља. Па ипак, то још увек није била она нафтна лежишта која су према Губкиновим закључцима ту морала да постоје. Према

Налазишта нафте испод Каспског Мора

Губкиновим прорачунима, бушњина је требало пронаћи не само нафту из карбонских и пермских слојева, него и из дубоких девонских слојева који су стари, отприлике, 350 милиона година. Губкин је ускоро успео да израчуна на којој се дубини ти слојеви налазе. Истраживања су настављена по Губкиновим упутствима. Девонски слојеви су откривени прво близу Сизрана. Та победа још није

обрадвала истраживаче: девон је пронађен, али - нафта није потекла. Истраживања су несмањеном упорношћу настављена и за време рата. Тек 1944 године је, на Жагудлеској висоравни, потекла девонска нафта са дубине од 1.500 метара. После неколико недеља, девонска нафта је откривена и на другим местима. Непонађена лежишта нафте била су удаљена једна од других по неколико стотина километара. То је била по-

тврда Губкинова теза да се слојеви девонске нафте простиру на огромној површини. Дубоки девонски слојеви су нафто много богатији од слојева ближњих земљиној површини. Далим практичним истраживањима нова област нафте се непрестано проширује. Овим епохалним открићима Совјетски Савез је себи трајно обезбедио прво место на свету по геолошким резервама нафте.

Градском саобраћајном предузећу БЕОГРАД

**потребно је више
шофера
кондуктера
механичара
и жена - чистачица**

Исхрана и стан за самце-ице обезбеђена, а за саобраћајно особље и униформа.
За остале услове обратити се персоналном отсеку — Болеслава Бјерута бр. 41 или на телефон 29-854.
Из дирекције Градског саобраћајног предузећа С. број 1300/49

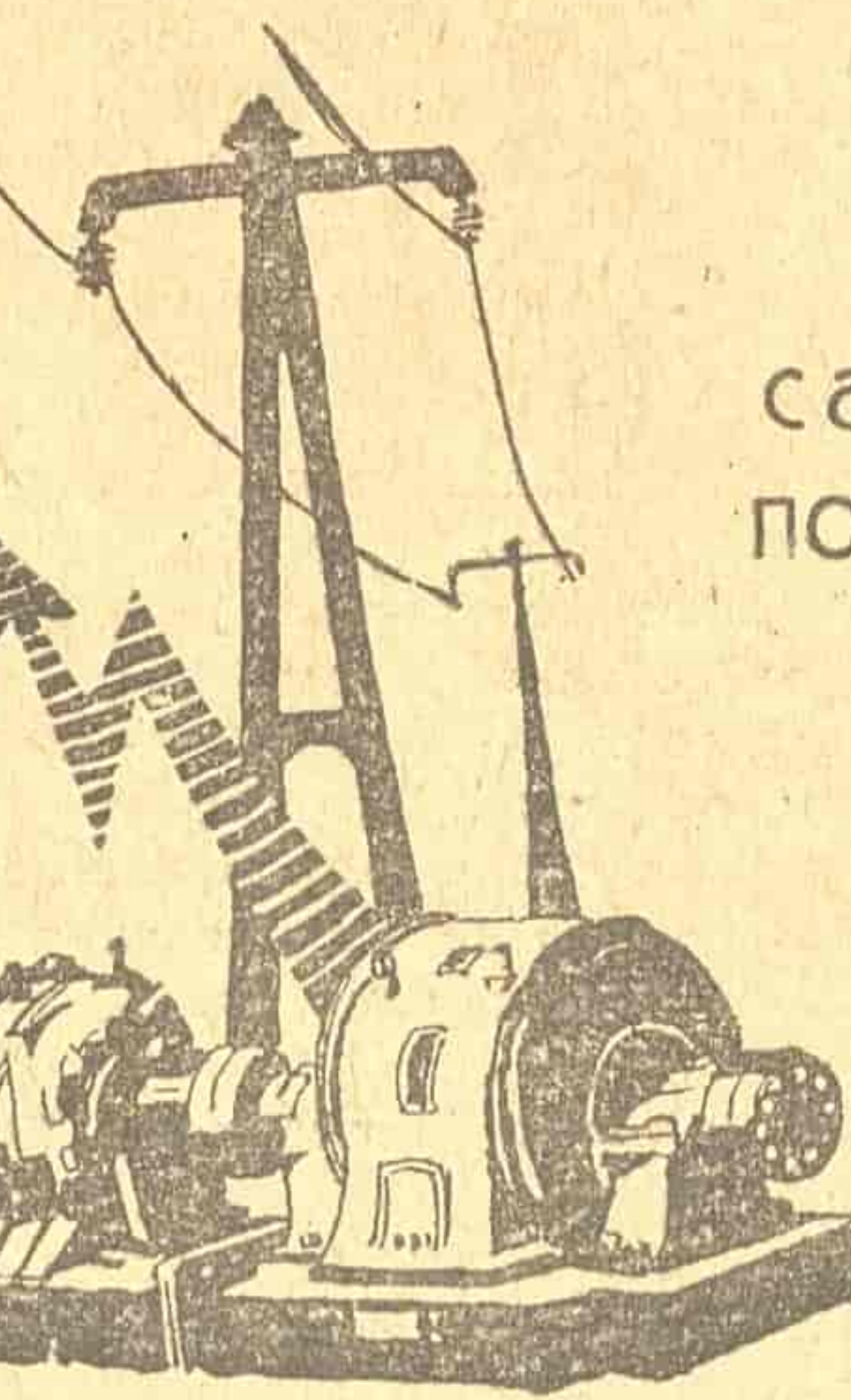

ДРЖАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ АУТОРЕМОНТ „ШУМАДИЈА“

БЕОГРАД,
Војводе Мишића 12

Врши генералне оправке возила са бензинским и дизел моторима, прима блокове мотора на бушење, радилице на егализарање и све делове мотора на обраду

Тел. 25-258
Чек. рачун 107-501-420

ГЛАВНА ДИРЕКЦИЈА ЕЛЕКТРОПРИВРЕДЕ ХРВАТСКЕ

са својим
подузећима

ОПСКРБЉУЈЕ ПРЕКО СВОЈИХ МНОГОБРОЈНИХ ПОДРУЧНИХ И МЈЕСНИХ УРЕДА ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ

индустрију
пољопривреду
обрт
трамваје

водоводе
уред
кућинства
јавну расвјету.

Повереништво трговине и снабдевања ИОНО-а Београд

В Р Ш И

У П И С

слушати тромесечни курс за оспособљавање
привредних помоћника у трговини
и у угоститељству

Упис се врши преко комисија при рејонским одељацима трговине и снабдевања.

Сви примљени кандидати биће одмах запослени и распоређени по београдским трговачким и угоститељским предузећима, са месечном наградом од 2600 динара која по Уредби припада млађим привредним помоћницима.

Кандидати треба да испуњавају следеће услове:

- 1) не сме бити млађи од 17, нити старији од 35 година;
- 2) мора имати најмање свршену основну школу и да је здрав и способан за рад;
- 3) ако кандидат долази непосредно из установе или предузећа, мора имати и сагласност свога предузећа за прелаз у друго предузеће.

Ближа обавештења се могу добити од чланова рејонских комисија.

Пријем кандидата врши се до 10 фебруара 1949 г.

Снабдева чланове своје задруге следећом робом:

мануфактурном, галантеријском, колонијалном, обућом, намештајем, стакларским производима, воћем и поврћем, млечним производима, сухомеснатим производима, као и услугу у угоститељским објектима.

Одржава пословне везе са свима месним задругама, средним пословним савезима и градским трговачким предузећима на целој територији ФНРЈ.

Савесно служећи својим потрошачима и члановима Задруга настоји да, што је могуће боље, задовољи потребе чланова Задруге Трећег рејона

Радничко-службеничка ЗАДРУГА III РЕЈОНА

УПРАВА: БУЛЕВАР ЦРВЕНЕ АРМИЈЕ БР. 6. ТЕЛЕФОН: 29-527. РОБНО ОДЕЉЕЊЕ: 20-445
ПРОДАЈНО ОДЕЉЕЊЕ: 30-900. ТЕКУЋИ РАЧУН КОД НАРОДНЕ БАНКЕ ФНРЈ ЦЕНТРАЛА
ЗА НРС БРОЈ 1-695116.

Метална индустрија „Лим“ (државно предузеће)

ТЕЛ. БР. 32-841 и 32-842

БРЗОЈАВИ: ЛИМ, ЗАГРЕБ

Народна банка: за Хрватску, Загреб, бр. тек. р. 3610110.

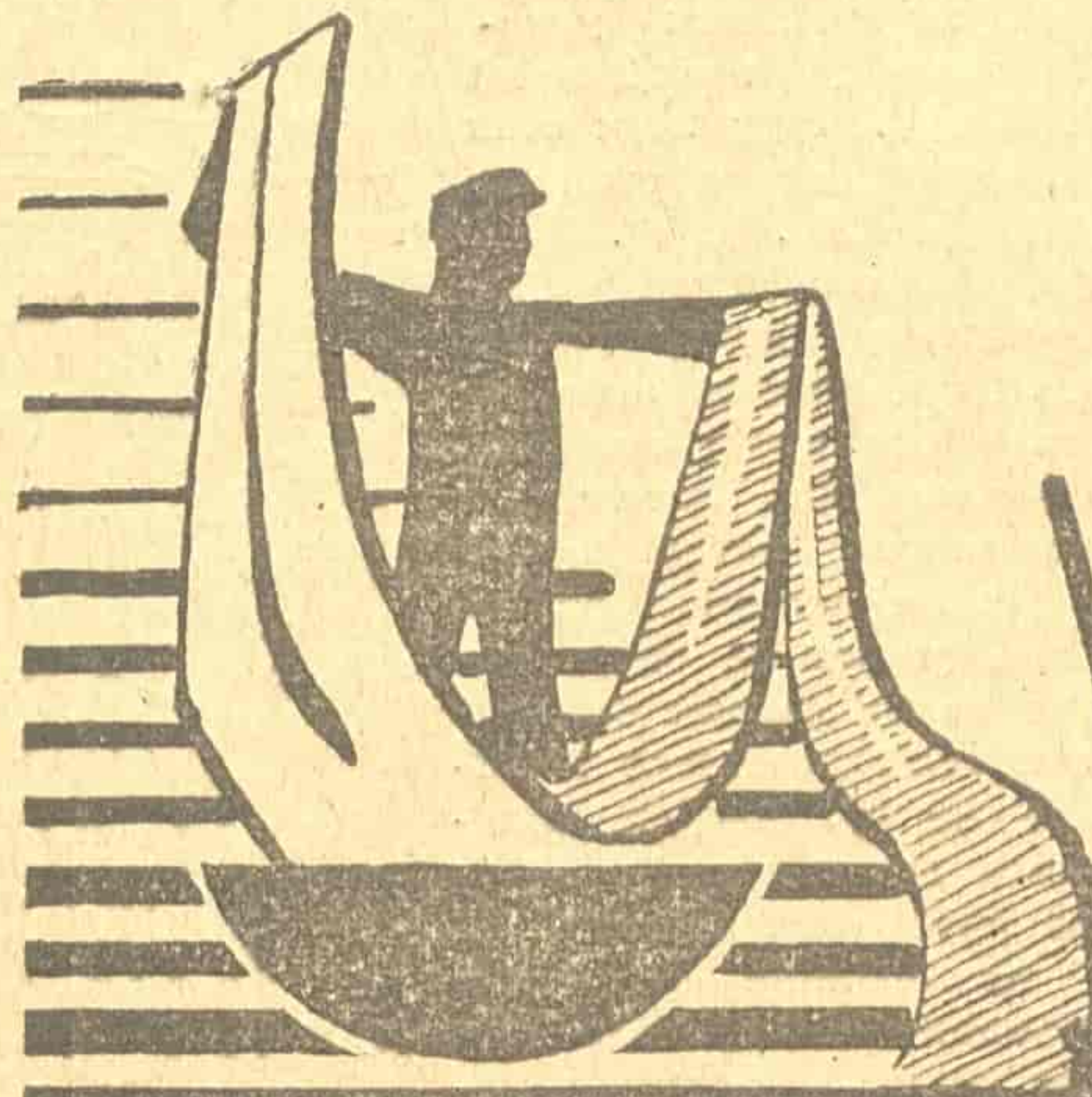
Желез. станица: Загреб. Главни коледвор, индустријски колосјек „ЛИМ“ — „ИСКРА“

ПРОИЗВОДИ:

лименке свих димензија за прехранбену и кемичку индустрију, канте, кутије и дозе разних величина. Алумин. посуђе, бачве и бубњеви у поцинчаној и бојадисаној изведби.

Властита поцинчаона-Лимотискара — литографија.

Сувремено уређење за верирање лима и украсни тисак на лим.

**ПРИМА
НА ДОРАДУ** —
памучниот предмат за мерсеризирање и шкородење, белене, бојавених свиле и нити, свих врста памучних и свилених ткањина као и платна.
За информативне обратите се на наслов телефонски или писмено. Дорада се врши по плату и ван плана за сва предузећа.

„Лим“

ЗЕМУН, ДОНБАСКА УЛ. БР 59 ТЕЛ. 37/492

Битка

Бела Војтек, зет старог Курда, већ је неколико дана бледо од страха због вести да су Немци одвели те овом крају, те оном свинџе или коња.

— Тако, треба бекати, треба одвести маршу у поље! — говорио је Курда и смириво притома.

— Баш си глуп, баш си глуп, неће одвести, — одговарао је Курда, селак средњег узраста, с чекињавом проседом косом. Гледајући с погмежом на свог белавог зета, одлазио би у башту међу мотке од бораније, где је већ дуже времена, на сунцу, из досаде која му је све теже падала, хватао буве у кошуљу.

Сео је, скинуо кошуљу и поново приступио послу, पिњајући дебелом прстима по шавовима, чињени то с много брижљивости и задовољства, — кад му против воље прикукоше пајку све главице узвици у селу. На сунцем поплављену улицу испрчале су две жене: Марија Кордајска и Зошка Палушина и надиле вику и дреку да се чула све до непомичног, разливеног, чистог неба.

— Купе! Купе! Бежај ко је жив! — викале су и зашљивале се, сударајући се на улици једна о другу. Прашина се дизала испод њихових ногу.

Курда је пажљиво убио на нокуту сува и намерио се. — Их, опет нека глупа узбуна!

У том часу појавио се иза угла његов белави зет, Војтек, који, трчећи бос и подржавајући кудељне чакшире, немоћно је завикао, као пас.

— Тако, где сте? Кобила! Кобила! Ја морам за свинџетом! Немци су овде! — Улетео је у кошуљу и раскорачивши се, не видећи никаквог, почео рекаати. Истерао је свинџе, пошао је и по кобиљу, непрестано трчкарајући — јер, ето, сад му је свинџе побегло, сада је кобила надвила реп и ритнула се копитима и пошла и она према вратима.

Тек кад је по предцима, на којима је на сунцу прао крошњив, и по неомлањеном ову из амбара, пројурило на коњима неколико селака према ливадама у долини, Курда је изишао из бораније. Путем је обласно ланењу кошуљу и дунџао на рачун зета: „Глупав, блесав, губи гаће...“

— Шта се дешава? — викнуо је.

— Тако, покушајте и свинџе и кобиљу! Бежите с кобилом!

— А сигурно, будало једна, нећу појакати на свинји! — мрмљао је Курда. — Сакриј се, губи се! Како ти то прло не глуми!

Презриво је гледао зета, али се ипак почео на црну, високу кобиљу и ударивши је петма, кренуо у башту. Сунце је пржало — Немци су ишли путем у аутомобилима, на коњима и мотоциклима — због тога је требало да вијута и да се крије. Док није довео кобиљу у дубок шанца под шумицом, јако се задувао и добро набио мршаву стражњуцу. Псовао је, седећи у јарку, и с тупом мржњом гледао у плаво небо без облака и жуће пчеле, које су кружиле по трави као истре.

— До ђавола! Ту има људи, не могу ни да тражим буве. — Мислио је. Жнакао је стаблику, затим је савио цигарету, назад се, држећи кобиљу за поводца, сасвим пожурио и мало задремао. Пробудио га је глас улука, који га је штатом додиривао по стопалама и смејао се задовољно.

— Вратите се. Немци су отишли!

— Шта?

— Тага је заклао свинџу.

— Шта?

— Тага је заклао свинџу.

— Хм? Није имао права да је заколе.

— Свада кољу — и код Корџаса, и код Палушине. Кажу да ће их купити — па шта друго? Уосталом, рат се приближава к нама.

— Приближава се, али у главни селот Марцина!

— промрљаво Курда и отишле.

— Чекај само, ја ћу те већ удесити, белави биче, у мојој кући! — размисљао је осветнички. Ипак је поставио улука на запанену кобиљу и пешке се враћао у село.

„С Немцима нема шале, али ипак треба напати уши томе Војтеку.“

— Хеј, ко ти је то дозволио? — викнуо је, јако је био још на двадесетак корака од Војтека.

— Ех, иначе не да покупе! Код Адуха су покупили, код Урбана су покупили! Свидајуће се — зар није штета? — заприкну се Војтек и покушао да обрише умањена уста крајем рукава.

— Није се могло оклевати, — шатнула је пригушеним, упорним гласом његова жена Јулка, висока тридесетогодишња плава жена, с модрицим прозиривим овима и поносном главом.

Она је придржавала на чепеласта у амбару крваво, располовљено свинџе, с којег је Војтек час по час отсецао комаде меса.

— Шћепане, испеши ћу ти кобасицу. А сада поједи замашћен борич — јекнула је стара Курдина жена, сува као ивер, с малим, жутиим збрчкастим лицем.

— Их, какви сте, престрашкиви сте се, а свинџе је молио још јести у кошуљи, — отпљунуо поново Курда и не гледајући зета и ћерку, изише из амбара.

— Шћепане, људи заиста кољу свинџе — не може се друкчије, — говорила је непрестано његова жена.

Курда је не окрећући се ушао у трем и пошао право к лопцима. Још је претио жени, зету и ћери и омилчао како би им се осветио зато што се ту шепуре на његовом; најзад је почео са задовољством да једе. Оглодао је једну кост, оглодао другу, попио око литар борича, погладио проседу, чекињаву косу према огледалу и почео чак и звиждати и добацити средњу од хлеба пившима који су лутали по трему.

— Куме, беките — ево Немаца! — улетела је нагло Палушина. — Шта, и ви сте заклали свинџе?

— Не, откуд, — промрмљао је и стао скоро филозофски објашњавати жени да се не треба уопште бојати, — то с Немцима је мупост. Зашто та узбуна? Само треба наступати смело, па они неће ништа.

— Куме, они пуцају! — повикала је Палушина. — Уосталом, како хоћете, ја беким с кравама и са свиме у поље. Хајдете, брзо!

— Свако ради по својој памети, — одговори гурдо Курда.

Разговарао би још с неружном Палушином, али је нагло ушао опет Војтек с умањеним устима и уплаканим очима.

— Тако — кобила! кобила! — притшао је.

— Бежи, лопове. Вратићеш ми свинџе — још ћемо нас двојица говорити! — прогунџа Курда ни не помакавши се на клупи.

Није се макнуо ни онда кад су и Палушина и Војтек испрчали из трема, одлазећи уз дерњава на супротне стране. Чешао се по глави и хаотично мислио о разним стварима, док најзад није опет почео јести.

Најзад се орасположио и почео тражити вогку у коморици, знајући да ју је ћерка сакрила негде

на дну сандучића међу крпама, кад га одједном задржа потпуно близак пуцањ. Не затварајући врата коморе, изишао је на праг, а сада је опет нешто негде пукло, као да је за амбаром.

— Шћепане, шта је то? Шћепане? — викала је Курдина подижући старачке, наборане, суве руке на очи. Војтек у кошуљи, с чакширама које су му спадале, пресаминен, трчао је носећи ведро мласти на леђима. За њим је лакце, само блеђа, намерио ишла Јулка.

— Тако, пуцају! — рекао је плачљиво Војтек и ставио ведро наред трема.

— Да, пуцају, — одговорио је ниским гласом Курда и намерио чело, јер је метак проширио негде врло близу. Одекнула је тако јака експлозија, да су сви покрили очи.

— А где је кобила? — рикнуо је.

— Па где? У пољу.

— Их, ђаволи сине, одвело си је, а овде је била на сигурнијем месту. Није доста свинџе, хоћеш још и кобиљу да упропастиш.

— Шћепане, молим те!

— Где је она? Где си је оставио?

Војтек је стајао потпуно блед, не имајући времена да обрише зној који је без престанка цурио

по њему све до прљавих стопала. Као да није разумео шта му говоре, гледао је и спуштао до лачака обнажене руке, све ниже, све немоћније.

— Тако је вод шумицом у шанцу — стоји тамо прицвршћена! — рекала је тихо Јулка. — Мислим да је наш Владек код ње.

— И дечака и кобиљу ће убити — ех, ви глупани једни! — промрмљао је Курда и нагло, гурнувши од себе уплакану жену, скочио у дворниште. Сунце је имало још неколико копаља до заласка — било је тихо, али одједном је фијук опет пресекао ваздух.

— Забога, Шћепане, камо ћеш? — викнула му је жена.

Није се базирао — у сламаном, подераном шеширу, с раздрљеном кошуљом, трчао је преко башта, јурећи најближим путем према шумици. Трчао је; међутим, оштро, као да је неко повукао црвену нит са стране, блеснуо је оган на цести поред пута у селу. Истовремено су фијук и експлозија праснуле једва сто метара од њега на ливади, тако да је пао; хватајући журно ваздух, као да се гуши, није могао да се дигне. Пресекао је млади јаблин по пола. Дим, избачена земља и прашина покрили су сунце.

— Ето, до ђавола и кобила, овде можеш и погинути! — помислио је Курда, настојећи да устане, али су се стално под њим тресле ноге те је поново падао на колена.

„То ваљда совјети туку!“ — стигао је Курда да помисли. Одједном, преко поља ова се пројуреше смеђи и зелени коњи и ржњи, престрашени, тресући главима, засталоше уневерени на чистом пољу. Неко је дозивао жалосно. Курда, наслуђујући глас свога улука Владека, најзад се дигао и појурео напред. У том часу, у замућујућој жути, одједном се срушио у овај један коњ, тресућак касније земља је опет недалеко искочила у још већем стубу.

Курда осети мирис спрженог меса, а при том паде с толиком брзином у мочварну траву да се загнурио у блато. Страх његов потраја можда једну минутку. Зачувши потом нрштане разбеглих коња, поново се дигао и хтео да наследи поље за гласом који је одлетео у диму.

Скоро изненада нашао се сам усред дима; био је забезекут. Земља се рушила под њим, горе је просакатило сунце — чинило се као ласица која бежи. Мислећи да је изгубио слух, почео је трчати и пренеражено викати, мршћући рукама.

Одједном се на висици утањеног сена појавио огроман немачки тенк и отворио паљбу на шумицу, која је била према истоку с потпуно плавим небом у позадини. Тамо су се јављале сиве тамне мрље — као да су овде ишле преко ливаде.

То су јачавно били совјетски војници.

— Здрава Маријо, убиће, убиће, — мрмљао је Курда и гризао прсте. С једне висице села ватра се пренела на другу висицу — пламенови ватре, подрхтавајући, палили су у сувом, бледом ваздуху. Проредила се тамо, после пожара, кућа дрва. С брежуљка се, одједном, у облаку прашице, на пољском путу, појавио нешто велико као кућа, оглобено мноштвом ситних људи унаоколо, и то је отворило убрзану паљбу на раскрсницу путева иза села. Сада је нагло и артилерија прешла своју паљбу неколико стотина корака даље. Поједини немачки војници трчали су шанцем погурени — неки су били без капа, неки крвави. — Вика и силан покрет долазили су све више са запршеног брежуљка. Вероватно да је напад ишао с те стране.

Курда још једнако пренеражен, у подераној кошуљи, без шешира, спрњених уста, чудеси се типично која је настала на ливади, окренуо се и пошао према шумици, где му се чинило да леже убијени коњи, али одједном му је пуцњачи метак проширио тик поред уха. Сместа је пао и, механички се кретећи, стао пуцати.

Видео је сада само шумицу бреза у ватри западајућег сунца те је пуцао тако неколико минута. Чим би зачуо страхан фијук, прилепио би се уз земљу и у страшној гупом осећању, као откинута срца, очекивао је нешто страшно — а онда, часак после тога, отварао је очи и пуцао даље. Показало се да су три коња убијена. Његове кобиле ту није било. Курда је одахнуо и окренуо лузени коњу. Сунце је зашло — само је још на истоку горело село. Зидови кућа су се рушили и отварали видик на далека поља иза железничке пруге. На брежуљку се већ поставила артилерија — све више совјетских војника ишло је шанчевима поред пута и ставицама, носећи зелене прање и сиповне жита на леђима.

„Аха, то је била борба — Немци су потучени...“ — помислио је Курда. — Боже, значи да њих више нема код нас — одиста су потучени!

Ишао је преко башта те није знао да су му чакшире потпуно подеране, да поред уха има отеклину као јаје.

— Но шта је — где је кобила? — рикнуо је на зета, који је седео у кући на клупи.

— Немци су је узели — не знаш још! Сама сам видела. Отели су је Владеку на путу и одјахали на њој! — запљакала је жена.

— Ех, Војтек, Војтек, да те ђаво однесе! — праснуо је Курда. Хтео је да замачне руком, али је нагло осетио да нема снаге.

— Шћепане, забога, шта имаш то на устима? — викнуо му жена.

— А шта бих имао — ваљда муха, ђавола веро! — Кобила — наша кобила! — као да је плачним гласом певао Војтек.

— Придржи ме, Като, — хтеде Курда у том тренутку шапнути, схватајући да се с њим догађа нешто рђаво; али не рече ништа, него поред зета склизнуо на земљу.

Кад су га помоћу воде довели к свести, лежао је већ на слами у кревету. Јамина је горела — поред стола седела су два млада совјетска официра, пила млеко и веселим гласом причала о току битке.

— Шћепане, Шћепане, — закука сува му жена.

— Ох, где си ти био — напиј се бар млека, јадичке.

— Крупна Палушина стала је поред њега.

— Имате рањену ногу и отеклину поред уха као јаје, — рече одједном сентенцијално.

— Хеј, кобиле нема, а такво је добро било марвиниче, — уздихнуо Курда.

— Пустито то, Шћепане — главно је да ти је глава читава и да си се спасао.

Пришла је тада дебела Палушина, а од ње, замрљана на вогку или на нешто друго.

— Ви не знате да су код нас у селу два тенка разбијена, а Немци су већ четрнаест километара далеко одладе.

„Ишао сам кроз саму средину битке“ — помисли још Курда.

ПИСМА Уредничтви

Нелогичности у нашем саобраћају

У нумерисању наших трамваја, тролбуса и аутобуса влада извештан ред који у суштини претставља неред. Бројеви не иду хронолошким редом, већ између једног и другог недостаје по неколико, док се поједини употребљавају у дупли кату, трипликату итд.

Укидањем трамвајске линије број 1 и осталих, које су већ раније укинуте, ми данас имамо пруге: број 2, 3, 3Р, 6, 6А, 7, 7А, 9, 10, 10А и 13. Дакле немамо пруге број 1, 4, 5, 8, 11 и 12. Али зато имамо: 3Р, 6А, 7А и 60А.

Ако погледамо тролбјуске линије, доћи ћемо до закључка да имамо само једну, и то број 1 (са разним компликацијама: А, Б, В итд.).

Код аутобуских линија ствар стоји сасвим друкчије. Тамо нумерисање почиње, вероватно, од броја 6, затим нумерација аутобуских линија скаче одмах на број 21, па на број 26, па на 28 итд.

Да ли је нашим људима, којима су ова превозна средства намењена, лакше памтити бројеве 1, 2, 3 и тако даље, или 1Б, 3Р, 7А итд. Не видимо никакве препреке да нумерација сваке од ових превозних линија почне од броја 1 и иде даље својим хронолошким редом без компликација и без икаквих додатака.

М. П., Капетан Мишина 11

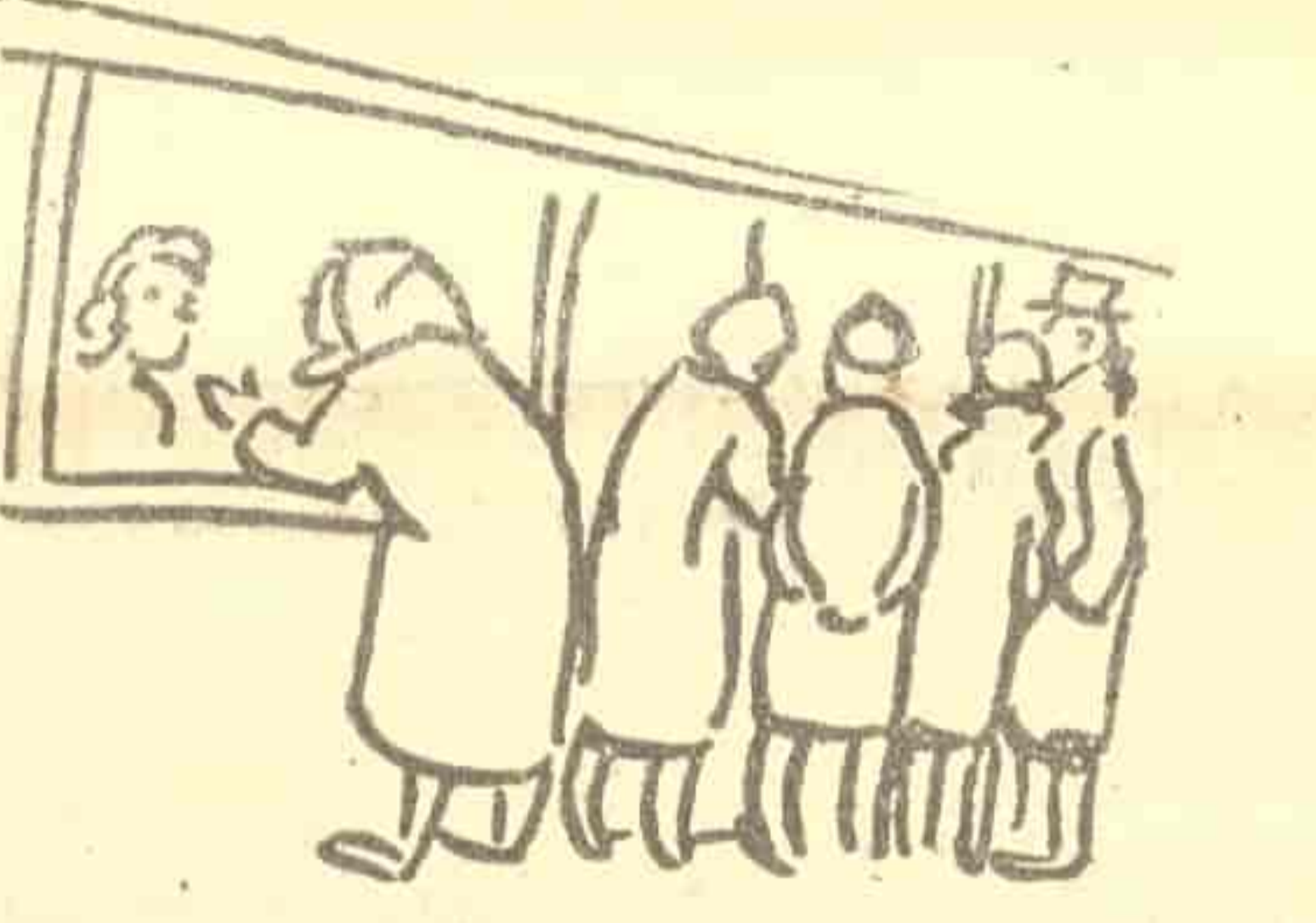
Вратила сам се поново у Немањину улицу, али на шалтеру је другарица била упорна и убуњивала ме је да је другарица из „Југоштампне“ погрешила, шаљући ме да тамо поново одем.

Опет сам отишла у „Југоштампну“. Изричито ми је речено да сам овамо погрешно упућена и да се моје чланство налази у социјалном осигурању у Немањиној улици.

По трећи пут сам дошла на шалтер у Немањиној улици и ту ми је другарица поново изјавила да код њих не постоји моје чланство, већ да идем код шефа лекара, др Тајтацака. Лекар ме је

Шетња због бирократије

Радница сам у Випој војној политичкој школи на Топчидерском Венцу и 11 о. м. десило ми се да ми је машина захватила и откинула један део чакшире. Пренесена сам у Експозитурну социјалног осигурања у „Југоштампни“, где ми је указана лекарска помоћ и отворено боловање. Како ме болест не везује за кревет, то сам желела да искористим прилику и прегледам очи, пошто у последње време тешко читам. Зато сам 19 о. м. отишла у Немањину улицу, у Централну амбуланту социјалног осигурања, где сам после чекања од три сата била прегледана. Лекар је констатовао ослабљен вид и упутио ме за наочаре, у собу број 10, где је требало да оверим рецепт и да се утврди колико сам времена члан социјалног осигурања. Из собе број 10 упућена

сам у партер на шалтер, где се дају овере за наочаре. Но, ту ми је другарица на шалтеру рекла да се моје чланство не налази у овој амбуланти, већ у „Југоштампни“, и упутила ме је тамо.

Отишла сам у „Југоштампну“, но ту ми је другарица, која ради на картотеци, објаснила да се моје чланство налази у картотеци амбуланте у Немањиној улици.

Вратила сам се поново у Немањину улицу, али на шалтеру је другарица била упорна и убуњивала ме је да је другарица из „Југоштампне“ погрешила, шаљући ме да тамо поново одем.

поново послао на шалтер. Замолила сам другарицу да се телефоном објасни са „Југоштампном“, како не бих и даље била принуђена да се шетам. После овог телефонског разговора упућена сам код шефа лекара у собу број 65, а шеф лекара је са мојом болничком листом и рецептом отишао код директора, одакле се после извесног времена вратио са овереним рецептом.

Мислим да се оправдано питам зашто је било потребно оволико малтретирање и шетња од Немањине улице до Сењака, што ми је, укупно, однело пуних 6 сати. Питам се, исто тако, зар је данас нужно да се радни људи болесни још притом, излажу овако бездушно поступку од стране оних, који треба да им излазе у сусрет и да се старају о њиховом здрављу.

Наталија Трго, радница Загребачка 4

Блато до чланака у центру града

Сасвим је необично кад човек са периферије са че трамвајем број 6, са поштом обуком, и стигавши у центар града, на полазну станицу „Шестине“, загази у блато до чланака. Тачно је да први трамвај, који стаје на одређено место, има чист прилаз, односно излаз, међутим пушници осталих трамваја, који се за њим низу, принуђени су да силазе у највеће блато.

Сматрам да би било неопходно да се неоприлаз „Шестине“ осигура и уреди, све од Булевар

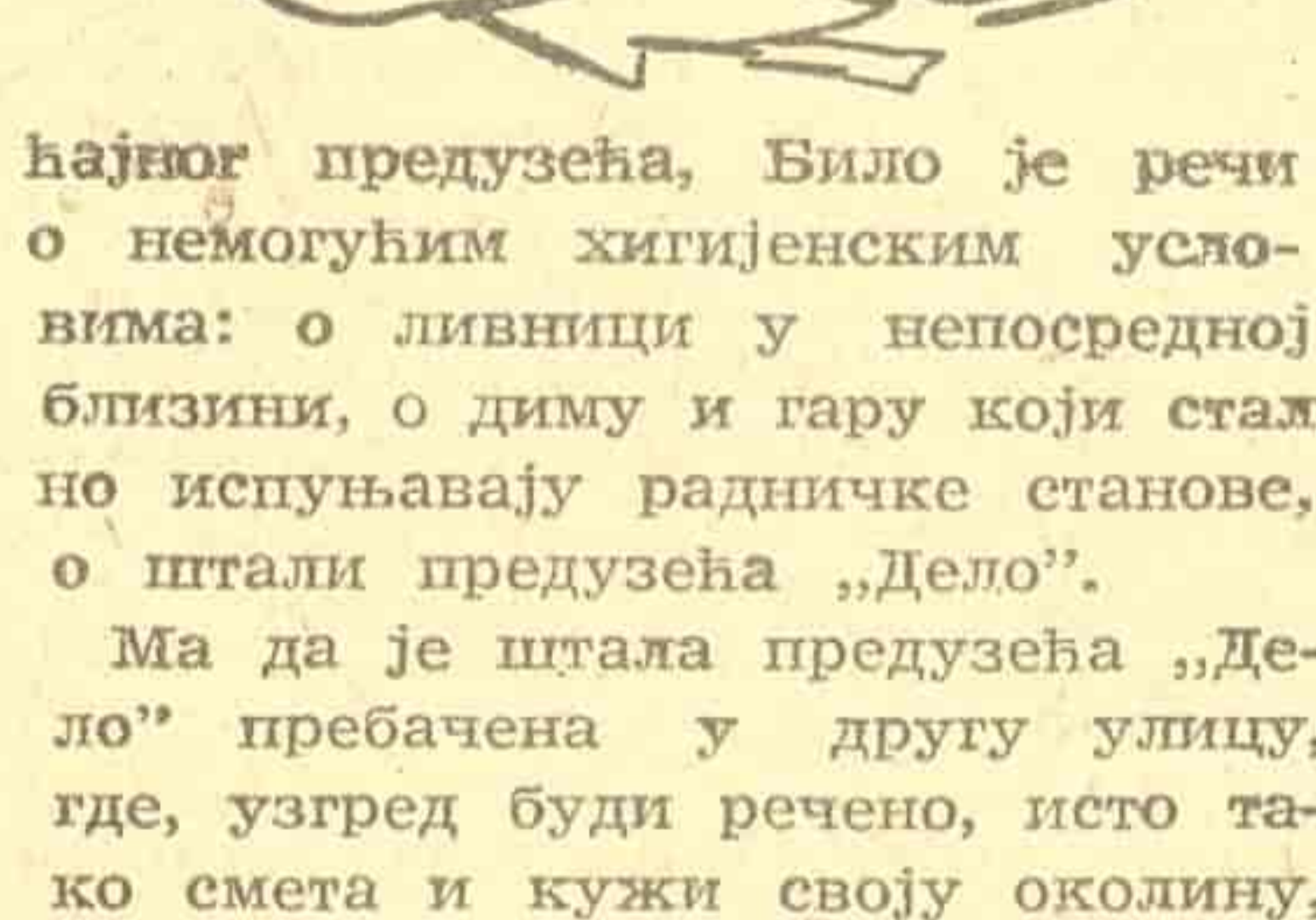
Црвене армије до Дечанске улице, како би се отклонило ово извориште блато у центру.

Александар Нововић Кнез Михаилова 24

Стоваришта и неред око радничких станова

Висше пута већ било је у штампани речи о улици Сењанина Иве, у којој се налазе раднички станови службе и радника Градског саобраћајног предузећа. Било је речи о немогућим хигијенским условима: о ливници у непосредној близини, о диму и гару који стално испуњавају радничке станове, о штали предузећа „Дело“, о штали пребачена у другу улицу, где, узгред буди речено, исто тако смета и кужи своју околину, улица Сењанина Иве постала је право складиште материјала и отпадака, јер је ливница заузеле већи део улице за своје потребе. Тако се ту налази складиште угља и гвожђа, старог и ливеног, које се ту, наред колотова, и ломе Други део улице је складиште предузећа „Дело“. До недавно су огромне количине преча запремале цео тротоар. Сада је црпк замењен великом количином сламених бала. Још увек сигна слама, дим гар и угље на прашина продиру у радничке станове, тако да људи немају могућности да се заштите и коме да се обрате, да се побрине за здравље њихове деце и њих самих.

И. С., Сењанина Иве 14

Најзад се орасположио и почео тражити вогку у коморици, знајући да ју је ћерка сакрила негде

Брижљива у прова

Лавори које употребљава... и лавори које производи 150 ученица фабрике „Пролетер“ у Жаркову

Уредништво в администрација Ректора Драг. Јовановића 1/IV, тел. редакције 20-443 в 21-957; администрације 22-210 Штампарија Штампарско-издавачког предузећа Народног фронта Србије, Одговорни уредник Славко Јанковић, еск. рач. 1-9060386, Пошт, факс 752

Стианислав Пјенџак (Из књиге Фронт на Висли, 1946, Предео с пољског г.)